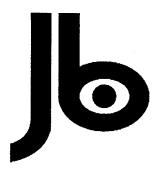
הַגָּדָה שֶׁל פָּסַח

The JBI Passover Haggadah
With English Translation

Large Type Edition

JBI: JEWISH BOOKS FOR THE VISUALLY IMPAIRED

JBI International wishes to acknowledge
The Dorris Marcus Mendelsohn
Endowment Fund
for its generous support of this
Traditional Passover Haggadah
in Large Print.

תַגְּדָה שֶל פֶּסַח

The Passover Haggadah

With English Translation
Published by
JBI International
110 East 30th Street
New York, NY 10016
212-889-2525 800-433-1531
www.jbilibrary.org

תש"ע – 5770

JBI: Established in 1931 as

The Jewish Braille Institute of America

בְּדִיקַת חָמֵץ

On the night preceding Pesah, before searching for hametz:

בְּרוּך אַתָּה יהוה אֱלֹהֵינו מֶלֶך הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קְדְשְׁנוּ בְּמִצְוֹתְיוּ, וְצִוָּנוּ עַל בִּעוּר חָמֵץ.

Following the search, we declare:

בָּל חֲמִירָא וַחֲמִיעָה דְּאִבָּא בִרְשׁוּתִי דְּלָא חֲמִתֵה וּדְלָא בִעַרְתֵה וּדְלָא יִדְעָנָא לֵה לִבְּמֵל וְלֶהֶנִי הֶפְּקֵר בְּעַפְּרָא דְאַרְעָא.

בעור חָמֵץ

After burning the hametz on the morning of Erev Pesah: כָּל חֲמִירָא וַחֲמִיעָה דְּאִכָּא בִרְשׁוּתִי דַּחֲוֹתֵה וּדְלָא חֲוֹמֵה, לְבָּמֵל וְלֶהֶנִי דַּחֲמָתֵה וּדְלָא חֲמִתָּה, דְבִעַרְתֵה וּדְלָא בִעַרְתֵּה, לִבְּמֵל וְלֶהֶנִי הֶפְּכֵר כְּעַפְּרָא דְאַרְעָא.

ערוב תַבְשִׁילִין

Recited over food on the eve of a Festival that is followed by a Sabbath:

בְרוּך אַתָּה יהוה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלֶם, אֲשֶׁר קִדְשְׁנוּ בְּמִצְוֹתְיוּ, וָצִוְּנוּ עַל מִצְוַת עֵרוּב.

בַּהֲדֵין עֵרוּבָא יְהֵא שָׁרֵא לָנָא לַאֲפּוּיֵי וּלְבַשׁוּלֵי וּלְאַמְּמוּגֵי וּלְאַדְלוּקֵי שְׁרָגָא וּלְתַקּנָא וּלְמֶעְבַּד כָּל צְרְכָנָא, מִיּוֹמָא טָבָא לְשַׁבַּתָא [לְנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל הַדְּרִים בְּעִיר הַוֹּאת].

SEARCHING FOR HAMETZ

On the night preceding Pesah, before searching for hametz:

Blessed are you, Lord our God, King of the universe, who has sanctified us with His commandments and commanded us to remove the leaven.

Following the search, we declare:

Any and all leaven in my possession which I did not see and which I did not remove shall be regarded as non-existent and as dust of the earth.

After burning the hametz on the morning of Erev Pesah:

Any and all leaven in my possession which I did not see shall be considered as non-existent and as dust of the earth.

ERUV TAVSHILIN

When a festival is followed by a Sabbath: Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who has sanctified us with His commandments and commanded us concerning the *eruv*.

In accordance with this eruv, may we be permitted to bake, cook, keep dishes warm, kindle Sabbath lights, and prepare on the festival whatever we need for the Sabbath, we and all who reside in this city.

הדלקת נרות של יום מוב

After lighting the candles on the eve of the festival (words in parentheses are added when it is also Sabbath eve)

בָּרוּך אַתָּה יהוה, אֶלהֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלָם, אֲשֶׁר ֹקְדִּשְׁנוּ בִּמִצְוֹתִיו, וְצִוָּנוּ לֹהַדְלִיק גֵר שֶׁל (שַׁבָּת וְשֶׁל) יוֹם טוֹב.

בָרוּך אַתָּה יהוה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלֶם, שֶּׁהָחֶיָנוּ וְקִיְמְנוּ וָהִגִּיעָנוּ לַזְּמֵן הַזֶּה.

ברכת הבנים

(Recited only on the Sabbath)

For sons:

יִשִּׂמְדְ אֶלֹהִים בְּאֶפְרֵיִם וּכִמְנַשֶּׁה.

For daughters:

יִשָּׁמֵך אֱלהִים בְּשָּׁרָה, רִבְקָה, רָחֵל וְלֵאָה.

Ending for both:

ּיְבָרֶכְךְ יהוה וְּיִשְּׁמְרֶךְ. יָאֵר יהוה פָּנָיו אֵלֶיךְ וִיחֻנֶּךְ. יִשָּׂא יהוה פָּנָיו אֵלֶיךְ וְיִשֵׂם לְךְ שָׁלוֹם.

LIGHTING THE FESTIVAL LIGHTS

After lighting the candles on the eve of the festival (words in parentheses are added when it is also Sabbath eve)

Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who has sanctified us with His commandments, and commanded us to light (the Sabbath and) the festival lights.

Blessed are You, Lord our God, King of the Universe who has granted us life, sustained us, and brought us to this season.

PARENTAL BLESSING

(Recited only on the Sabbath)

For sons:

May God make you like Ephraim and like Manasseh.

For daughters:

May God make you like Sarah and Rebekah, Rachel and Leah.

Ending for both:

May the Lord bless you and protect you; may the Lord shine His light upon you and be gracious to you; may the Lord look with favor upon you and grant you peace.

הַקּעָרָה

- 1. שְׁלשֶׁת הַמַצוֹת סִימְנִים לְכֹהֵן, לְלֵוִי, וּלְיִשְׂרָאֵל.
 - 2. הַזְרוֹעַ מַזְבִּיר אֶת קָרְבָּן פֶּּםַח.
 - 3. הַבִּיצָה מַוִּכּיר אֶת קַרְבָּן הַחַג.
 - 4. הַמָּרוֹר מַוְכִּיר אֶת הַצְּעָר בְּמִצְרִים.
 - 5. הַחַרֹּפֶת מַוְבִירָה אֶת הַחוֹמֶר לַלְבַנִים.
- 6. הַבַּרְפַּם בְּמֵי מֶלַח מַזְבִּיר אֶת הַדְמַעוֹת שֶׁל אָבוֹתֵינוּ בְּעַבְּדוּת.

Place a cup of wine before each person at the table. Everyone is commanded to drink four cups of wine during the course of the Seder.

מַדֶר לֵיל פֶּסַח

קַדִּשׁ – אוֹמְרִים קדּוּשׁ וּרְחַץ – רוֹחַצִּים אֶת הַיָּדָיִם וְלֹא אוֹמְרִים בְּרָכָה בּרְפַּם – אוֹכְלִים בַּרְפַּם (יֶרָק) בְּמֵי מֶלַח מַנִּיד – מְשְׁבִּירִים אֶת הַמַּצָה הַאֶּמְצְעִית, וּמַסְתִּירִים חֲצִי לַאַפִּיקוֹמְן מֵנִּיד – מְסָפְּרִים אֶת הַהַנְּדָה מוֹצִיא –מֵצָה – מְבָרְכִים הַמוֹצִיא וְעַל אַכִילָת מֵצָה וְאוֹכְלִים מְרוֹר – אוֹכְלִים מָרוֹר בִּין הַמֵּצוֹת בְּוֹרְך – אוֹכְלִים מֶתוֹר בִּין הַמַצוֹת בָּבַרְך – בִּרְכַּת הַמָּווֹן הַלֵּל – שָּׁרִים אֶת הַמָּוֹן הַלֵּל – שָׁרִים אֶת הַחָלֵל

THE SEDER PLATE

- 1. The three matzot represent Cohen, Levi, and Israel;
- 2. The roasted bone commemorates the Passover offering;
- 3. The roasted egg commemorates the festival offering;
- 4. The bitter herb recalls the suffering in Egypt;
- 5. The haroset symbolizes the mortar used for bricks.
- 6. The karpas, the vegetable, dipped in salt water commemorates the tears of our ancestors in slavery.

Place a cup of wine before each person at the table. Everyone is commanded to drink four cups of wine during the course of the Seder.

THE PASSOVER SEDER

KADESH: Reciting the Kiddush URHATZ: Washing of the hands

KARPAS: Eating greens dipped in salt water.

YAHATZ: Breaking the middle matzah and keeping half

for the afikoman.

MAGGID: Reciting the Haggadah.

RAHTZAH: Washing hands for the meal

MOTZI-MATZAH: Blessing and eating matzah.

MAROR: Eating the bitter herb dipped in haroset.

KOREKH: Eating the maror and matzah sandwich.

SHULHAN OREKH: Serving the festival meal.

TZAFUN: Distributing pieces of the afikoman to all.

BAREKH: Reciting grace after the meal

HALLEL: Singing the Hallel

NIRTZAH: Reciting the concluding prayer

קַרשׁ

On Friday night, begin here:

וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר

יום הַשִּׁשִּׁי, וַיְכָלוּ הַשָּׁמֵים וְהָאָרֶץ וְכָל-צְּבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשִּׁבִיעִי, מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עֲשָׂה, וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, מִבְּל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֵך אֱלֹהִים אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְלַהֵּשׁ אֹתוֹ, כִּי בוֹ שְׁבַת מִבָּל-מְלַאכְתוֹ, אֲשֶׁר-בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׁוֹת.

On weeknights, begin here:

םַבְרִי מָּרָנָן וְרַבְּנָן וְרַבּוֹתֵי:

בְּרוּךְ אַתָּה יהוה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלֶם, בּוֹרֵא פְּרִי הַנְּפֶּן:
בְּרוּךְ אַתָּה יהוה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלֶם, אֲשֶׁר בְּחַר בְּנוּ
מִבְּל-עָם, וְרוֹמְמָנוּ מִבְּל-לְשׁוֹן, וְקִדְּשְׁנוּ בְּמִצְוֹתְיוּ,
וֹתְתֶּן-לְנִוּ יהוה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (שֵׁבְּתוֹת לִמְנוּחָה
וֹמִתְּן-לְנִוּ יהוה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (שֵׁבְּתוֹת לִמְנוּיִם לְשָׁשׁוֹן אֶת-יוֹם (הַשַּׁבְּת הַלֶּרְא לֹדֶשׁ, זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְּרִים. כִּי בְנוּ בְחַרְתָּ וְאוֹתְנוּ מְקַרָא לֹדֶשׁ, זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְּרִים. כִּי בְנוּ בְחַרְתָּ וְאוֹתְנוּ וֹבְרְצוֹן) בְּשִׁמְחָה וּבְשְׁשׁוֹן הִנְחַלְתְנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יהוה, מְלֵרָשׁ (הַשֵּׁבָת וְ)יִשְּׂרָאֵל וְהַוְמַנִּים:

KIDDUSH

On Friday night begin here:

(And it was evening and it was morning—
The sixth day. And the heavens and the earth and all their hosts were completed. And on the seventh day God ended the work which He had been doing. And He rested on the seventh day from all the work that He had done. And God blessed the seventh day and sanctified it, because on it He rested from all His work that He had created.)

On weeknights, begin here:

Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who creates the fruit of the vine.

Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who has chosen and exalted us above all peoples and who has sanctified us by His commandments. You, Lord our God, have graciously given us (Sabbaths for) rest days for gladness and festivals and seasons for joy (this Sabbath day and), this Feast of Unleavened Bread, season of Freedom, a holy convocation in remembrance of the departure from Egypt. For You have chosen and sanctified us above all peoples and in your gracious love, You have granted us Your holy (Sabbath and) festivals for gladness and joy. Blessed are You, O Lord, who sanctifies (the Sabbath,) Israel and the festivals.

On Saturday night add:

בָרוּך אַתָּה יהוה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הַאֵּשׁ:

בְּרוּך אַתָּה יהוה, אֱלֹהֵינוּ טֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמַּבְּדִּיל בֵּין לְּדֵּל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁך, בֵּין יִשְׁרָאֵל לְעַמִים, בֵּין יִוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קְדָשֵׁת שַּבְּת לִקְדָשֵׁת יוֹם מוֹב הִבְּדֵּלְתָ. וְאֶת—יוֹם הַשְּבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעְשֶׂה קְרַשְׁרָ, וְאֶת—יוֹם הַשְּבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעְשֶׂה קְרַשְׁתָר. הַבְּדִּלְתָ וְקְדַשְׁתָ אֶת—עַמְּךְ יִשְׂרָאֵל בִּקְדְשְׁתֶךְ. בַּרוּךְ אַתָּה יהוה, הַמַּבְּדִיל בֵּין לֵּרֶשׁ לְלֶרֶשׁ..(

On the first night of Passover, add:

בָּרוּך אַתָּה יהוה, אֶלֹהִינוּ טֶלֶך הָעוֹלָם, שֶׁהָחֶיְנוּ וְקִיְּמְנוּ וָהִגִּיעָנוּ לַזְּמֵן הַזֶּה:

וּרָתץ

WASHING THE HANDS

כֿוַפֿם

EATING THE GREENS DIPPED IN SALT WATER Blessing to recite over the greens:

בָּרוּך אַתָּה יהוה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדְכְה:

יחץ

Break the middle matzah and keep half for the Afikoman

On Saturday night add:

Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who creates the light of the fire.

Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who has distinguished between holy and not holy, between light and darkness, between Israel and the nations, between the seventh day and the six days of work. You have distinguished between the holiness of the Sabbath and the holiness of the festival, and have sanctified the seventh day above the six days of work; you have distinguished and sanctified your people Israel with your holiness. Blessed are You, O Lord, who has distinguished between holy and not holy.

On the first night of Passover, add:

Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who has granted us life, sustained us, and brought us to this season.

WASHING THE HANDS

EATING THE GREENS DIPPED IN SALT WATER

Blessing to recite over the greens:

Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who creates the fruit of the earth.

BREAKING THE MIDDLE MATZAH AND RESERVING HALF FOR THE AFIKOMAN

מגיד

RECITING THE HAGGADAH

The leader raises the matzot and says:

הָא לַחְמָא עַנְיָא דִּי אֲבֶלוּ אַבְהָתְנָא בְּאַרְעָא דְמִץְרִים. כָּל דִּבְפִּין יֵיתִי וְיֵבוּל, כָּל דִּצְּרִיךְ יֵיתִי וְיִפְּסַח. הָשַּׁתָא הָכָא, לְשָׁנְה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דְיִשְּׂרָאֵל. הָשַּׁתָּא עַבְּדֵי, לְשָׁנָה הַבְּאָה בְּנִי חוֹרִין:

Pour the second cup of wine.

The youngest present asks the Four Questions:

מַה נִּשְּׁתַנָּה הַלַּיְלָה הַוֶּה מִבָּל הַלֵּילוֹת?

שַּבְּכָל הַלֵּילוֹת אֲנוּ אוֹכְלִין חָבֵץ וּמַצְה. הַלַּיְלָה הַזֶּה כָּלוּ מַצְּה: שֶּבְּכָל הַלֵּילוֹת אֲנוּ אוֹכְלִין שְׁאָר יְרָקוֹת הַלַּיְלָה הַזֶּה מָרוֹר: שֶּבְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אֲנוּ מַמְבִּילִין אֲפִילוּ פֵּעֵם אֶחָת. הַלַּיְלָה הַזֶּה שְּתִּי פְּעָמִים:

שֶּׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹבְלִין בֵּין יוֹשְׁבִין וּבֵין מְסָבִּין. הַלַּיְלָה הַזֶּה בָּלָנוּ מְסָבִּין:

The following reply is recited:

עֲבָדִים דָיִינוּ לְפַּרְעֹה בְּמִצְרָים. וַיּוֹצִיאֵנוּ יהוֹה אֱלֹהֵינוּ מִשְּׁם,
בְּיָד חֲזָקְה וּבִזְרוֹעַ נְמוּיָה, וְאִלּוּ לֹא הוֹצִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת־אֲבוֹתִינוּ מִמִּצְרִים, הְהֵרִי אֲנוּ וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ, מְשֻׁעְבָּדִים
דְיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְּרִים. וַאֲפִילוּ בָּלְנוּ חֲבָמִים, בֻּלְנוּ נְבוֹנִים,
בָּלְנוּ זְּקֵנִים, בָּלְנוּ יוֹדְעִים אֶת־הַתוֹרָה, מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר
בִּיצִיאַת מִצְרָיִם, וְבָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, הְהֵרִי זֶה
מִשְּבָּח:

RECITING THE HAGGADAH

The leader raises the matzot and says:

This is the bread of our affliction which our fathers ate in the Land of Egypt. Let all who are hungry enter and eat, let all who are needy enter and observe Passover. This year here, next year in the Land of Israel; this year we are servants; next year, may we be free.

Pour the second cup of wine. The youngest present asks the Four Questions:

Why is this night different from all other nights?

- 1. On all other nights we eat hametz and matzah; on this night, only matzah.
- 2. On all other nights we eat all kinds of greens; on this night, bitter herbs.
- 3. On all other nights we do not dip even once; on this night, twice.
- 4. On all other nights we eat sitting or reclining; on this night we all recline.

The following reply is recited:

We were enslaved by Pharaoh in Egypt, and the Lord our God brought us out from there "with a mighty hand and an outstretched arm." If God had not brought us out of Egypt, our children and our children's children would still be enslaved by Pharaoh in Egypt. Even if we were all wise and knowledgeable, learned and well- versed in the Torah, it would still be incumbent upon us to relate the exodus from Egypt. The more one discusses the exodus from Egypt, the more praise one merits.

מַנְשֶּׁה בְּרַבִּי אֶלִיעֶזֶר, וְרַבִּי יְהוֹשֶׁעַ, וְרַבִּי אֶלְעְזֶר בֶּן־עֲזַרְיָה, וְרַבִּי עֲקִיבָא, וְרַבִּי מַרְפּוֹן, שֶׁהָיוּ מְסָבִּין בִּבְנִי־בְרַק, וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרֵים, כְּל־אוֹתוֹ הַלַּיְלָה, עַד שֶּׁבְּאוּ תַלְמִידִיהֶם וְאָמְרוּ לְהֶם: רַבּוֹתִינוּ, הִנִּיעַ וְמֵן קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁל שַּׂחֲרִית:

אָמַר רַבִּי אָלְעָזָר בֶּן־עָזַרְיָה. הָרֵי אֲנִי כְּבֶן שִׁבְעִים שָׁנָה, וְלֹא זְבִיתִי, שֶׁתַּאָמֵר יְצִיאַת מִצְרֵיִם בַּלֵּילוֹת. עֵד שֶּׁדְּרָשְׁה בֶּן זוֹמָא. שֶׁנָּאָמֵר: לְמַעַן תִּזְכֹּר, אֶת יוֹם צֵאתְך מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, כֹּל יְמֵי חַיֶּיך. יְמֵי חַיֶּיך הַלֵּילוֹת. וַחֲבְמִים אוֹמְרִים: חַיֶּיך הַלִּילוֹת. וַחֲבְמִים אוֹמְרִים: יְמֵי חַיֶּיך לְהָבִיא לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ:

בְּרוּך הַמָּקוֹם. בָּרוּך הוּא. בְּרוּך שֶׁנְתֵן תוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. בָּרוּך הוּא.

ּבְּנֶגֶד אַרְבָּעָה בָנִים דִּבְּרָה תוֹרָה. אֶחָד חָכְם, וְאֶחָד רְשְׁע, וְאֶחָד תִּם, וְאֶחָד שָׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאוֹל:

חָבָם מַה הוּא אוֹמֵר? מָה הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּיְּפְּמִים, אֲשֶׁר צוְה יהוה אֱלֹהֵינוּ אֶתְבֶם? וְאַף אַתְּה אֱמָר־לוֹ כְּהִלְּכוֹת הַפֶּּסַח: אֵין מַפְּמִירִין אַחַר הַפָּסַח אֲפִיקוֹמָן: It is told of Rabbi Eliezer, Rabbi Joshua, Rabbi Elazar ben Azaryah, Rabbi Akiba and Rabbi Tarfon that they were celebrating the Seder together in Bnei Brak. They spent the entire night discussing the exodus from Egypt until finally their students came and said to them: "Rabbis, it is now time to recite the morning Shema."

Rabbi Elazar ben Azaryah said: I am like one of seventy years and I was never able to prove why the exodus from Egypt should also be mentioned in the evening service, until Ben Zoma explained it at last by quoting: "So that you may remember the day you left the land of Egypt *all* the days of your life." "The days of your life" refers to the days. "All the days of your life" refers also to the nights. The sages declare that "all the days of your life" encompasses both today's world and messianic times.

Blessed is God, blessed be He. Blessed be the One who gave the Torah to His people Israel. Blessed be He.

The Torah speaks about four sons: a wise one, a wicked one, a simple one, and one who cannot even ask a question.

The wise son, what does he say? "What is the meaning of all the testimonies, statutes and judgments that the Lord our God has commanded you?" In response, teach him all the laws concerning Passover, to the very last detail that "no afikoman may be had after the Passover feast."

רְשָׁע מַה הוּא אוֹמֵר? מָה הָעֲבֹּדָה הַוֹּאת לָכֶם? לָכֶם ולֹא לוֹ. וּלְפִּי שֶׁהוֹצִיא אֶת־עַצְמוֹ מִן הַבְּלָל, כָּפַר בְּעִקְּר. וְאַף אַתְּה הַקְהֵה אֶת־שִׁנְּיו, וָאֶמָר־לוֹ: בַּעֲבוּר זֶה, עֲשָׂה יהוה לִי, בְּצֵאתִי מִמִּצְרֵיִם, לִי וְלֹא־לוֹ. אִלוּ הָיָה שָׁם, לֹא הָיָה נִּגְאָל:

תָם מַה הוּא אוֹמֵר? מַה זֹאת? וְאָמַרְתָּ אֵלְיו: בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יהוה מִפִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

וְשָׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְּׁאוֹל, אַתְּ פְּתַח לוֹ. שֶׁנֶּאֲמֵר: וְהִנֵּדְתָּ לְבִנְךָ, בַּיוֹם הַהוּא לֵאמֹר: בַּעְבוּר זֶה עְשָׂה יהוה לִי, בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם:

יָכוֹל מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ, תַּלְמוּד לוֹמֵר בֵּיוֹם הַהוּא. אִי בַּיּוֹם הַהוּא. יָכוֹל מִבְּעוֹד יוֹם. תַּלְמוּד לוֹמֵר. בַּעֲבוּר זֶה. בַּעֲבוּר זֶה לֹא אָמֵרְתִּי, אֶלָּא בְּשָׁעָה שָׁיֵשׁ מַצָּה וּמָרוֹר מֻנָחִים לְפָּנֶיךְ: The wicked son, what does he say? "What does this service mean to you?" The expression "to you" implies that this service means nothing to him. Because he excludes himself from the community and denies God, "set his teeth on edge," saying "This is on account of what God did for me when I came out of Egypt." "For me," not for him; had he been there he would not have been redeemed.

The simple son, what does he say? "What does this mean?" Answer him: "With a mighty hand the Lord brought us out of Egypt, from the house of bondage."

But for the son who cannot even ask a question, you must take the initiative, as it is written: "And you shall tell your son on that day: This is on account of what God did for me when I came out of Egypt."

One might think that the Haggadah could be recited from the first day of the month of Nisan, but the Torah clearly says "You shall tell your son on that day" (that is, the first day of Passover). Again, one might suppose that the phrase on that day means that the exodus story should be recited in the daytime, but the Torah says: "This is on account of what the Lord did for me," designating the time when matzah and maror are set before you, that is, on Passover night.

מִתְּחִלָּה עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זֶרָה הָיוּ אֲבוֹתִינוּ. וְעַבְשָׁוֹ קַרְבְנוּ הַפְּקוֹם לַעֲבוֹדְתוּ. שֶׁנְּאֲמַר: וַיֹּאמֶר יְהוֹשֶׁעַ אֶל־בְּל־הָעְם. כֹּה אָמַר יהוֹה צֵּלְהֵי יִשְּׂרָאֵל, בְּעֵבֶר הַנְּהָר יִשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלְם, תָּרַח אֲבִי אֵלְהִים אֲחַרִים: וְאָקַח אֶת־אֲבִיכֶם אֵבְרָהָם וַאֲבִי נְחוֹר. וַיַּעַבְרוּ אֱלֹהִים אֲחַרִים: וְאָקַח אֶת־אֲבִיכֶם אֶת־אַבְיכֶם מֵעֵבֶר הַנְּהָר, וְאוֹלֵךְ אוֹתוֹ בְּכְל־אֶרֶץ בְּנְעַן. וְאַרְבָּה אֶת־זַרְעוֹ, וְאָתֵן לוֹ אֶת־הַר שֵּׁעִיר, לְרָשֶׁת אוֹתוֹ. וְיִעְלָב וְבְנִיוֹ יִרְדוּ מִצְרָיִם:

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָּחָתוֹ לְּיִשְּׂרָאֵל. בְּרוּךְ הוּא. שֶּׁהַפְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חִשֵּׁב אֶת־הַמֵּץ, לַעֲשׁוֹת בְּמָה שֶׁאָמֵר לְאַבְרָהם אָבִינוּ בִּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים, שֶׁנֶּאָמֵר: וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע, כִּי־גֵּר יִהְיֶה וַרְעַךְ, בְּאֶרֶץ לֹא לְהֶם, וַעֲבְדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁנָה: וְגַם אֶת־הַנּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דְּן אָנֹכִי. וְאַחֲרֵי כֵן יִצְאוּ, בִּרְכָשׁ נְּדוֹל:

Raise the cup of wine.

וְהִיא שֶׁעְמְדָה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ. שֶׁלֹא אֶחָד בִּלְבָר, שְׁמֵד עְלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ. אֶלָּא שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר, עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם:

Put down the cup of wine.

In former days, our ancestors worshipped idols, but now God has brought us to His service, as it is written: "And Joshua said to all the people: thus spoke the Lord God of Israel, 'in ages past, your fathers lived on the other side of the river; Terah, the father of Abraham and Nahor, and they worshipped other gods. And then I took your father Abraham from the other side of the river and led him through all the land of Canaan, and multiplied his family and gave him Isaac. To Isaac I gave Jacob and Esau; to Esau I gave Mount Seir as his inheritance, but Jacob and his children went down to Egypt."

Blessed be God who keeps His promise to Israel, blessed be He. The Holy One, blessed be He, determined the time for our deliverance in order to do what He had pledged to our father Abraham in the "Covenant between the Portions" as it is written: "He said to Abram, know for certain that your descendants will be strangers in a land not their own, where they will be oppressed and afflicted for four hundred years; and also the people whom they shall serve I will judge. Thereafter they shall come out with great wealth."

Raise the cup of wine

And this same promise has sustained our fathers and us. For not just a single enemy has risen against us; in every generation people oppose us to destroy us, but the Holy One, blessed be He, saves us from their hands

Put down the cup of wine

צא וּלְמֵד, מַה בָּמֵשׁ לָבָן הָאֲרַפִּי לַעֲשׁוֹת לְיַעֲלָב אָבְינוּ. שֶׁבּּרְעֹה לֹא נְזַר אֶלָא עַל הַוְּכָרִים, וְלָבָן בִּמֵשׁ לַעֲלָר אֶת־הַכּל, שֶׁנָּאֶמֵר: אֲרַפִּי אֹבֵד אָבִי, וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה, וַיִּנְר שְׁם בִּמְתִי מְעָמ.וִיְהִי שָׁם לְנוֹי נְּדוֹל, עָצוּם וָרָב:

וַיֵּרֶד מִצְרַיִּמָה, אָנוּם עַל פִּי הַדְּבּוּר. וַיָּגָּר שָׁם. מְלַמֵּד שֶׁלֹּא יְרֵד יִצְלָב אָבִינוּ לְהִשְּׁתַּקֵעַ בְּמִצְרִים, אֶלָּא לְגוּר שָׁם, שֶׁנָּאָמֵר: וַיֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה, לְגוּר בָּאֶרֶץ בְּאנוּ, כִּי אֵין מִרְעָה לַצֹּאן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךּ, כִּי כָבֵד הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. וְעַתָּה, וֵשְׁבוּ־נָא עֲבָדֶיךְ בָּאֶרֶץ וֹשֶׁן:

בּמְתֵי מְעָט. כְּטָה שֶּׁנֶּאֲמֵר: בְּשִּׁבְעִים נֶפֶשׁ, יַרְדוּ אֲבֹתֵיךְ מִצְרָיִמָה. וְעַתָּה, שַּׂמְדְּ יהוה אֱלֹהֶידְ, כְּכוֹכְבֵי הַשְּׁמֵיִם לְרֹב.

וַיְהִי שָׁם לְגוֹי. מְלַמֵּר שֶׁהְיוּ יִשְׂרָאֵל מְצִיְנִים שָׁם:

נְּדוֹל עָצוּם, כְּמָה שֶּׁנָאֲמַר: וּבְנֵי יִשְּׂרָאֵל, פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ, וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ, בִּמְאֹד מְאֹד, וַתִּפָּלֵא הָאֶרֶץ אֹתָם:

וָרָב. כְּמָה שֶּׁנֶּאֶמֵר: רְבָבָה כְּצֶמֵח הַשְּׂדֶה נְתַתִּיך, וַתִּרְבִּי, וַתִּגְּדְלִי, וַתְּבֹאִי בַּעֲדִי עֲדָיִים: שְּׁדֵיִם נְכֹנוּ, וּשְּׂעֲרֵךְ צִּמֵּחַ, וְאַתְּ עֵרֹם וְעֶרְיָה: Go forth and learn what Laban the Aramean tried to do to our father Jacob. Pharaoh ordered the destruction of newborn males, but Laban wanted to root out all of Israel, as it is written: "The Aramean sought the destruction of my father, but he went down to Egypt and sojourned there with a small number and there he became a nation, great, mighty, and numerous."

He went down to Egypt, impelled by God's command.

He sojourned there implies that he did not go to settle in Egypt but only to reside there temporarily, as it is written: "They said to Pharaoh: We have come to reside in this land because there is no pasture for the flocks of your servants, for there is severe famine in the land of Canaan. Now, therefore, let your servants reside in the Land of Goshen.

With a small number, as it is said: "With seventy people your ancestors went down to Egypt. And now the Lord your God has made you numerous as the stars in the sky."

There he became a people means that they became a distinct people in Egypt.

Great, mighty, as it is said: "The Children of Israel were fruitful and multiplied greatly; they became very strong and the land filled with them."

And numerous, as it is said: "I made you flourish like a plant of the field; you grew up and became tall and beautiful; your breasts were shaped and your hair grown; but yet you were bare and naked."

וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיְעַנְּוּנוּ. וַיִּתְנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קְשָּׁה:

וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְּרִים. כְּטָה שֶׁנֶּאֲמֵר:הָבָה נִתְחַכְּטָה לוֹ. פֶּן־יִרְבֶּה, וְהָיָה כִּי־תִקְרָאנָה מִלְחָמָה, וְנוֹסַף גַּם הוּא עַל־שֹׁנְאֵינוּ, וְנִלְחַם־בָּנוּ וְעָלָה מִן־הָאֶרֶץ:

וִיְעַגְּוּנוּ. כְּמָה שֶּׁנֶּאֶמֵר: וַיִּשִּׁימוּ עָלְיו שָׂרֵי מִפִּים, לְמַעַן עַנֹּתוּ בְּסִבְלֹתָם: וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה, אֶת־פִּתֹם וְאֶת־רַעַמְם: וַיִּתְנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קִשְּׁה. כְּמָה שֶּׁנֶּאֶמֵר: וַיַעֲבִרוּ מִצְרַיִם אֶת־בְּנִי יִשִּׂרָאֵל בְּפֶּרֶך:

וַנִּצְעַק אֶל־יהוה אֶלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ, וַיִּשְׁמַע יהוה אֶת־קֹלֵנוּ, וַיַּרְא אֶת־עָנְיֵנוּ, וָאֶת־עֲמָלֵנוּ, וְאֶת לַחֲצֵנוּ:

וַנִּצְעַק אֶל־יהוֹה אֶלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ, כְּמָה שֶׁנֶּאֲמֵר: וַיְהִי בַיְּמִים הָרַבִּים הָהֵם, וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרִים, וַיִּאְנְחוּ בְנֵי־יִשְּׂרָאֵל מִן־הָעֲבֹדָה וַיִּזְעָקוּ. וַתַּעַל שֵׁוְעָתָם אֶל־הָאֶלֹהִים מִן־הַעֲבֹדָה:

וַיִּשְׁמֵע יהוה אֶת־לְלֵנוּ. כְּמָה שֶׁנֶּאֲמֵר: וַיִּשְׁמֵע אֱלֹהִים אֶת־נַאֲלֶתָם, וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ, אֶת־אַבְרָהָם, אֶת־יִצְחָל, וְאֶת יַעֲלְב:

וַיַּרָא אֶת־עָנְנֵנוּ: זוֹ פְּרִישׁוּת דֶּרֶךְ אֶרֶץ. כְּמָה שֶׁנָּאֶמַר: וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וַיֵּדֵע אֱלֹהִים: "The Egyptians treated us harshly and afflicted us and they imposed hard labor upon us.

The Egyptians treated us harshly, as it is said: "Let us deal with them cleverly lest they multiply and if war were to happen, they would join with our enemies and fight against us and escape this land."

And afflicted us, as it is said: "They set over them taskmasters to oppress them with heavy labor, and they built Pithom and Raamses as treasure cities for Pharaoh."

They imposed upon us hard labor, as it is said: "They imposed backbreaking labor upon the people of Israel."

"Then we cried to the Lord, God of our fathers. The Lord heard our voice and saw our affliction, our trouble and our oppression."

Then we cried to the Lord, God of our fathers, as it is said: "In the course of time the king of Egypt died, and the Children of Israel groaned because of their labor and cried for help. The cry of their oppression reached God."

The Lord heard our voice, as it is said: "God heard their moans and God remembered His covenant with Abraham, with Isaac, and with Jacob."

And saw our affliction refers to the enforced separation of husband and wife, as it is said: "God saw the people of Israel and God knew their misery."

וְאֶת־עֲמֶלֵנוּ.אֵלּוּ הַבְּנִים. כְּמָה שֶׁנֶּאֲמֵר: כְּל-הַבֵּן הַיִּלּוֹד הַיְאֹרָה תַשְּׁלִיכָהוּ, וְכָל-הַבַּת הְחַיּוּן:

וְאֶת לַחֲצֵנוּ. זֶה הַדְּחַק. כְּמָה שֶׁנֶּאֲמֵר: וְגַם־רָאִיתִי אֶת־הַלַּחַץ, אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם:

וַיּוֹצָאֵנוּ יהוה מִמִּצְרֵים, בְּיָד חֲזָקָה, וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה, וּבְמֹרָא נְדוֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים:

וַיּוֹצָאֵנוּ יהוה מִפּצְרֵים. לא עַל־יְדֵי מֵלְאָךְ, וְלֹא עַל־יְדֵי שְּׂרְף. וְלֹא עַל־יְדֵי שָׁלְיחַ. אֶלָּא הַקָּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּכְבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ. שֶׁנָּאֲמֵר: וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ מִצְרֵיִם בַּלַיְלָה הַזֶּה, וְהִבֵּיתִי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרִים, מֵאָרָם וְעַד בְּהֵמָה, ובְכָל־אֶלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֲשֶׂה שְׁפָּמִים אֲנִי יהוה:

וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ־מִצְרַיִם בַּלַיְלָה הַזֶּה, אֲנִי וְלֹא מֵלְאָךְ. וְהִבֵּיתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם. אֲנִי וְלֹא שֶׂרְף. וּבְכָל־אֶלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֶשֶׂה שְׁפָּמִים, אֲנִי וְלֹא הַשְּׁלְיחַ. אֲנִי יהוה. אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר:

בְּיָד חֲזָקְה. זוֹ הַדֶּבֶר. בְּמָה שֶׁנֶּאֲמַר: הִנֵּה יַד־יהוה הוֹיָה, בְּמִקְּנְדְּ אֲשֶׁר בַּשְּׂדֶה, בַּפוּסִים בַּחֲמֹרִים בַּנְּמֵלִים, בַּבְּקָר וּבַצֹּאן, דֶבֶר בְּבֵד מָאֹד:

וּבִוְרֹעֵ נְמוּיָה. זוֹ הַהֶּרֶב. בְּמָה שֶׁנֶּאֲמֵר: וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ, נְמוּיָה עַל־יְרוּשָׁלָיִם: Our trouble refers to the drowning of the male children, as it is said: "Every son that is born shall be thrown into the Nile, but every daughter shall live."

Our oppression means the affliction, as it is said: "I have seen how the Egyptians are afflicting them."

"The Lord brought us out of Egypt with a mighty hand and outstretched arm, with great awe, signs and wonders."

And the Lord brought us out of Egypt not by means of an angel, nor by a seraph, nor by a messenger, but by Himself alone, and His glory, as it is said: "And I will pass through the land of Egypt this night; I will smite all firstborn males in the land of Egypt, man and beast alike; and I will execute judgment on all the gods of Egypt; I am the Lord."

I will pass through the Land of Egypt that night, Myself and not an angel; I will smite all the firstborn in the land of Egypt, myself and not a seraph; I, Myself, and not a messenger will administer justice on all the gods of Egypt; I am the Lord, I and none else.

Strong hand refers to the pestilence upon the cattle, as it is said: "Behold, the hand of the Lord will fall with most severe pestilence upon your cattle in the field, upon the horses, donkeys, camels, herds, and flocks." Outstretched arm refers to the sword, as it is said: "The drawn sword in his hand was outstretched over Jerusalem."

וּבְמוֹרָא נְּדוֹל, זֶה נִּלְּוֹי שְׁכִינָה. כְּמָה שֶׁנָּאֲמֵר: אוֹ הֲנִּפְּה אֱלֹהִים, לְבוֹא לְקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב גּוֹי, בְּמַפֹּת בְּאֹתֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה, וּבְיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְמוּיָה, וּבְמוֹרָאִים נְּדֹלִים. כְּכֹל אֲשֶׁר־עְשָׂה לָכֶם יהוה אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם, לְעֵינֶיךְ:

וּבְאֹתוֹת. זֶה הַפַּשָּה, בְּטָה שֶּׁנֶּאֶמֵר: וְאֶת הַפַּשָּה הַזֶּה תִּקַח בְּיָרֶך. אֲשֶׁר תַּעֲשֶּׁה־בּוֹ אֶת־הָאֹתֹת:

ּוּבְמוֹפְתִים. זֶה הַדָּם. כְּמָה שֶׁנֶּאֲמֵר: וְנָתַתִּי מוֹפְתִים, בַּשָּׁמֵיִם וּבָאָרִץ

(Spill three drops of wine)

דֶם. וָאֵשׁ. וְתִימְרוֹת עֲשָׁן:

דָבָר אַחֵר. בְּיָד חֲזָכְה שְּׁתֵּים. וּבִוְרֹעַ נְטוּיָה שְׁתַּים. וּבְמוֹרָא נְּדוֹל שְׁתִּים. וּבְאֹתוֹת שְׁתִים. וּבְמֹפְתִים שְׁתִים:אֵלּוּ עֶשֶׂר מַכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל־הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם, וְאֵלוּ הֵן:

Great awe refers to divine manifestation, as it is said: "Has God ever tried to take to Himself a people from among other peoples by trials, signs, and wonders, by war and a strong hand and awesome revelations, just as you saw the Lord your God do for you in Egypt?"

Signs refers to the miracles performed with the rod of Moses, as it is said: "Take this rod in your hand that you may perform the signs with it."

Wonders refers to the plague of blood, as it is said: "I will show wonders in the heavens and on earth."

(Spill three drops of wine)
Blood, fire, and pillars of smoke.

Another explanation of the preceding verse is suggested by the rabbis. Each phrase signifies two plagues: *strong hand*, two; *outstretched arm*, two; *great awe*, two; *signs*, two; *wonders*, two.

These are the ten plagues which the Holy One, blessed be He, brought upon the Egyptians in Egypt. They are:

Spill a drop of wine at the naming of each plague.

- .ם. דם.
- 2. אָפַרְהָעַ.
 - 3. כנים.
 - .4 ערוב.
 - ַּבֶּרָ.
 - 6. שָׁחִיין.
 - .7 בָּרָד.
 - 8. אַרְבֶּה.
 - .9 הושר.
- 10. מַכַּת בְּכוֹרוֹת:

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָהֶם סִמְּנִים:

Spill three drops of wine when saying:

ָרַצַ״ךּ עֲדַ״שׁ בְּאַחַ״ב:

רַבִּי יוֹםֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: מִנַּיִן אַתָּה אוֹמֵר, שֶׁלְּקוּ הַמִּצְרִים בְּמִצְרִים עָשֶׂר מַכּוֹת, וְעַל הַיָּם, לְקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת? בְּמִצְרִים מָה הוּא אוֹמֵר: וַיֹּאמְרוּ הַחַרְטָמִּם אֶל־פַּרְעֹה, אֶצְבַּע אֱלֹהִים מְה הוּא אוֹמֵר? וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּּדֹלָה, וְעַל הַיָּם מְה הוּא אוֹמֵר? וַיִּיְרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּּדֹלָה, אֲשֶׂר עָשָׂה יהוה בְּמִצְרֵים, וַיִּיִרְאוּ הָעָם אֶת־יהוה. וַיַּאֲמִינוּ בַּיְהוֹה, וּבְמִשָּׁה עַבְּדּוֹ. בַּמָּה לְקוּ בְּאָצְבַע, עָשֶׂר מַכּוֹת: אֱמוֹר מֵבּוֹת. בְּמִיּרִם לְקוּ עֶשֶׂר מַבּוֹת, וְעַל־הַיָּם, לְקוּ חֲמִשִּׁים מַבּוֹת: מֵבּוֹת: מֵבּוֹת: מַבּוֹת: מְבַּוֹת: מַבּוֹת:

Spill a drop of wine at the naming of each plague.

- 1. Blood
- 2. Frogs
- 3. Vermin
- 4. Beasts
- 5. Pestilence
- 6. Boils
- 7. Hail
- 8. Locusts
- 9. Darkness
- 10. Slaying of the Firstborn

Rabbi Judah formed a mnemonic using the first Hebrew letter of each of the plagues: (Spill three drops of wine when saying)

D'tzakh, Adash, B'ahav

Rabbi Yose of Galilee says: How can you infer that after they suffered ten plagues in Egypt, the Egyptians were smitten with fifty plagues at the Red Sea? About the plagues of Egypt the Torah says that "the magicians said to Pharaoh, this is the *finger* of God." And at the Red Sea the Torah says: "Israel saw the *powerful hand* with which the Lord acted against the Egyptians and the nation feared the Lord; and they believed in the Lord and in Moses His servant." Now, if by one finger of God the Egyptians suffered ten plagues in Egypt, then they must have suffered fifty plagues by the *hand* of God at the Red Sea.

רַבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מִנַּיִן שֶּבְּל־מֵבְּה וּמַבְּה, שֶּהֵבִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרֵים, הַיְּתְה שֶׁל אַרְבַּע מַכּוֹת? שֶׁנָּאָמֵר: יְשַׁלַח־בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ, עֶבְרָה וְזַעַם וְצְרָה. מִשְׁלַחַת מַלְאָבֵי רָעִים. עֶבְרָה אַחַת. וָזַעַם שְׁתִּים. וְצְרָה שָׁלשׁ. מִשְׁלַחַת מַלְאָבֵי רָעִים אַרְבַּע: אֶמוֹר מֵעַתָּה, בְּמִצְרֵים לָקוּ אַרְבָּעִים מַבּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ מָאתַיִם מַבּוֹת:

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: מִנֵּין שֶׁבָּל־מֵבָה וּמַבָּה, שֶׁהַבִּיא הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֵל הַמִּצְרִים בְּמִצְרִים, הְיִתָה שֶׁל חָמֵשׁ מַבּוֹת? שֶׁנָּאֲמֵר: יְשֵׁלַח־בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ, עֶבְרָה וָזַעֵם וְצָרָה. מִשְׁלַחַת מֵלְאֲבֵי רָעִים. חֲרוֹן אַפּוֹ אַחַת. עֶבְרָה שְׁתִים. וְזַעַם שְׁלֹשׁ. וְצָרָה אַרְבַּע. מִשְׁלַחַת מֵלְאָבֵי רָעִים חָמֵשׁ: אֲמוֹר מֵעַתָּה, בְּמִצְרַיִם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַבּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם מַבּוֹת:

<u>הינו</u>

פַּפָּה מַעֲלוֹת מוֹבוֹת לַפָּקוֹם עָלֵינוּ! אָלוּ הוֹצִיאָנוּ מִפִּאְרֵים, וְלֹא עָשָׂה בָהֶם שְׁפָּמִים, הַיֵּנוּ: אָלוּ עָשָׂה בָהֶם שְׁפָּמִים, וְלֹא עָשָׂה בֵאלֹהֵיהֶם, הַיֵּנוּ: אָלוּ עָשָׂה בַאלֹהֵיהֶם, וְלֹא הָרֵג אֶת־בְּכוֹרֵיהֶם, הַיֵּנוּ: אָלוּ הָרֵג אֶת־בְּכוֹרֵיהֶם, וְלֹא נְתַן לְנוּ אֶת־מָמוֹנְם, הַיֵּנוּ: Rabbi Eliezer says: You can deduce that every plague God inflicted on the Egyptians in Egypt equaled four blows, as it is said: "He sent forth against them His fiery anger: wrath, fury, trouble, a band of messengers of evil." It is understood from this that since each plague was composed of wrath, fury, trouble, and a band of messengers of evil, they must have suffered forty plagues in Egypt, and two hundred at the Red Sea.

Rabbi Akiba says: You can prove that every plague that God inflicted upon the Egyptians in Egypt was equal to five blows, for it is written: "He sent forth against them His fiery anger, wrath, fury, trouble and a band of messengers of evil." Now, since each was composed of fiery anger, wrath, fury, trouble, and a band of messengers of evil, they must have suffered fifty plagues in Egypt and two hundred and fifty at the Red Sea.

DAYYENU

How many benefits God has bestowed upon us! Had He brought us out of Egypt and not executed judgments on the Egyptians, it would have been enough.

Had He executed judgments on the Egyptians and not executed judgments upon their gods, it would have been enough.

Had He executed judgments upon their gods and not slain their firstborn, it would have been enough. Had He slain their firstborn and not given us their wealth, it would have been enough.

אָלּוּ נְתַן לְנוּ אֶת־מָמוֹנָם, וְלֹא קְרֵע לְנוּ אֶת־הַיָּם, הַיֵּנוּ: אָלּוּ קָרַע לְנוּ אֶת־הַיָּם, וְלֹא הֶעֶבִירָנוּ בְתוֹכוֹ בֶחְרָבָה דַיֵּנוּ:

אָלּוּ הֶעֶבִירָנוּ בְתוֹכוֹ בֶחָרָבָה, וְלֹא שִׁקַע צְרֵינוּ בְּתוֹכוֹ, דּיֵּנוּ:

אָלּוּ שִׁקַע צָרִינוּ בְּתוֹכוֹ, וְלֹא סִפֵּק צְּרְכֵּנוּ בַּמִּדְבְּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, דַּיֵּנוּ:

אָלוּ סִפֵּק צִּרְבֵנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה,וְלֹא הָאֶבִילְנוּ אֶת־הַמָּן, הַיֵּנוּ:

אָלּוּ הָאֶבִילָנוּ אָת־הַמֶּן, וְלֹא נְתַן לְנוּ אֶת־הַשֵּׁבְּת, הַיֵּנוּ: אִלּוּ נְתַן לְנוּ אֶת־הַשֵּׁבְּת, וְלֹא קַרְבְנוּ לִפְנֵי הַר סִינֵי, הַיֵּנוּ: אָלּוּ קַרְבְנוּ לִפְנִי הַר סִינֵי, וְלֹא נְתַן לְנוּ אֶת־הַתוֹרָה, הַיֵּנוּ: אִלּוּ נָתַן לְנוּ אֶת־הַתּוֹרָה, וְלֹא הִכְנִיסְנוּ לְאֶרֶץ יִשְּׂרָאֵל, היַנוּ:

> אַלּוּ הִבְנִיםְנוּ לְאֶרֶץ יִשְּׂרָאֵל, וְלֹא בְנָה לֵנוּ אֶת־בֵּית הַבְּחִירָה, דַּיֵּנוּ:

על אַחַת בַּמָּה וְכַמָּה מוֹבָה כְפּוּלָה וּמְכָפֶּלת לַמְּקוֹם עָלֵינוּ: שֶׁהוֹצִיאֲנוּ מִמִּצְרֵים, וְעָשָׁה בָהֶם שְׁפָּמִים, וְעָשָּׁה בֵאלֹהֵיהֶם, וְהָרֵג אֶת־בְּכוֹרֵיהֶם, וְנְתַן לְנוּ אֶת־מְמוֹנָם, וְקָרַע לְנוּ אֶת־הַיָּם, וְהָעֶבִירְנוּ בְתוֹכוֹ בָחָרְבָה, וְשִׁקַע צְרֵינוּ בְּתוֹכוֹ, Had He given us their wealth and not split the sea for us, it would have been enough.

Had He split the sea for us and not enabled us to pass through dry land, it would have been enough.

Had He enabled us to pass through dry land and not engulfed our tormentors in it, it would have been enough.

Had He engulfed our tormentors in it and not sustained us in the desert for forty years, it would have been enough.

Had He sustained us in the desert for forty years and not fed us the manna, it would have been enough.

Had He fed us the manna and not given us the Sabbath, it would have been enough.

Had He given us the Sabbath and not led us to Mount Sinai, it would have been enough.

Had He led us to Mount Sinai and not given us the Torah, it would have been enough.

Had He given us the Torah and not brought us into the Land of Israel, it would have been enough.

Had He brought us into the Land of Israel and not built us the Temple, it would have been enough.

How great indeed are the bounties, doubled and trebled, that God conferred upon us. He brought us out of Egypt; executed judgment on the Egyptians; executed judgment on their gods; destroyed their firstborn; gave us their property; split the Sea for us; made it possible for us to pass through the sea on dry land; engulfed our tormentors

וְסִפֵּק צָּרְבֵּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שְׁנָה, וְהָאֶכִילְנוּ אֶת־הַמְּן,
וְנְתַן לְנוּ אֶת־הַשִּׁבָּת,
וְנְתַן לְנוּ אֶת־הַתּוֹרָה,
וְהָרְנִיסְנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
וְבָנָה לְנוּ אֶת־בִּית הַבְּחִירָה, לְכַפֵּר עַל כְּל עֲוֹנִינוּ.

רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר: כָּל שֶׁלֹא אָמַר שְׁלֹשָה דְבָרִים אֵלוּ בַּפָּסַח, לֹא יָצָא יְדִי חוֹבָתוֹ, וְאֵלוּ הֵן:

פָּסַת מַצָּה וּמָרוֹר:

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים, בִּוְמֵן שֶׁבֵּית הַמִּקְדְשׁ הָיָה לֵיָם, עַל שׁוּם מָה? עַל שׁוּם שֶׁפָּסַח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל בְּתֵי אֲבוֹתִינוּ בְּמִצְרִים, שֶׁנָּאָמַר: וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פָּסַח הוּא לֵיהוֹה, אֲשֶׁר פָּסַח עַל בְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרִים, בְּנְגְפּוֹ אֶת־מִצְרִים וְאֶת־בְּתֵּינוּ הִצִּיל עַל־בְּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ. וַיִּקֹּד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ.

The leader of the seder shows the matzah.

מַצָּה זוֹ שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים, עַל שׁוּם מָה? עַל שׁוּם שֶׁלֹּא הַסְפִּיק בְּצֵקְם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ, עַד שֶׁנְּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מֵלְבֵי הַמְּלְבִים, הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּנְאָלָם, שֶׁנָּאָמֵר: וֹיֹאפּוּ אֶת־הַבְּצֵק, אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִפִּיצְרַיִם, עָגֹת מֵצוֹת, כִּי לֹא חָמֵץ: כִּי גֹרְשׁוּ מִפִּצְרַיִם, וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַ, וְגַם צֹּדָה לֹא עֲשׁוּ לְהֶם. in it; sustained us in the desert for forty years; fed us the manna; gave us the Sabbath; brought us to Mount Sinai; gave us the Torah; led us into the Land of Israel; and built the Temple for us, to atone for our sins.

Rabbi Gamliel said: Whoever does not discuss these three things on Passover has not fulfilled his duty, and they are:

Pesah, Matzah, and Maror

Why did our forefathers eat the Passover lamb at the time of the Temple? Because the Holy One blessed be He passed over the houses of our forefathers in Egypt, as it is said: "You will say that it is the Passover sacrifice to God, who passed over the houses of the children of Israel in Egypt when He struck the Egyptians and spared our houses. And the nation bowed and worshiped."

The leader of the seder shows the matzah.

For what reason do we eat this matzah? Because the supreme King of kings, the Holy One blessed be He, revealed Himself to our ancestors and liberated them even before their dough had time to rise, as it is said: "They baked cakes of dough which had not risen which they brought out of Egypt; for they were chased out of Egypt and could not tarry and they had not prepared food for their journey."

The leader of the seder indicates the maror.

מָרוֹר זֶה שֶׁאֲנוּ אוֹכְלִים, עַל שׁוּם מָה? עַל שׁוּם שֶׁמֵּרְרוּ הַמִּצְרִים אָת־חַיֵּי אֲבוֹתִינוּ בְּמִצְרַיִם, שֶׁנָּאֲמֵר: וַיְמְרַרוּ אֶת־חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קְשָׁה, בְּחְמֶר וּבִלְבִנִים, וּבְכָל־עֲבֹדָה בַּשָּׂדָה: אֵת כָּל־עֲבֹדָתָם, אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפֶּרֶךְ.

בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לְרְאוֹת אֶת־עֵצְמוֹ, כְּאִלּוּ הוּא יָצְא מִמִּצְרָיִם, שֶׁנָּאָמֵר: וְהִנִּיְתְּ לְבִנְךְ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר: נְצִא מִמִּצְרָיִם, שֶׁנָּאָמֵר: וְהִנִּיְתְּ לְבִנְךְ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר: בְּעֲבוּר זֶה עֲשָׂה יהוֹה לִי, בְּצֵאתִי מִמִּצְרְיִם. לֹא אֶת־יִּאֲבוֹתִינוּ בִּלְבָד, נְּאַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶלָּא אַף אוֹתְנוּ נִּאַל עִמְּהֶם, שֶׁנָּאָמֵר: וְאוֹתְנוּ הוֹצִיא מִשְּׁם, לְמַעַן אוֹתְנוּ נִּאַל עִמְהָם, לֶנִּי אֶת־הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׂבַע לַאֲבֹתֵינוּ. הָבִיא אֹתְנוּ, לֵתֶת לָנוּ אֶת־הָאֶרֵץ אֲשֶׂר נִשְׂבַע לַאֲבֹתֵינוּ.

Raise the cup of wine.

לְפִיכֶך אֲנַחְנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשֵׁבֵּחַ, לְפָאֵר, לְחַבֹּר, לְבָרָך, לְעַלֵּה וּלְקַלֵּם, לְמִי שֶׁעְשָׂה לֵּרוֹמֵם, לְהַנִּי שֶׁעְשָׂה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת־כָּל־הַנִּפִים הָאֵלּוּ. הוֹצִיאֲנוּ מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת, מִיְּנוֹן לְשִׁמְחָה, וּמֵאֵבֶל לְיוֹם מוֹב, וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר לְחֵרוּת, וּמִאַבְרֹד לִנְאָלָה. וְנֹאמֵר לְפָנִיו שִׁיְרָה חֲדְשָׁה. הַלֹּלוּיָה:

Put the wine cup down.

The leader of the seder indicates the maror.

For what reason do we eat this bitter herb? Because the Egyptians embittered the lives of our forefathers in Egypt, as it is said: "They made life bitter for them with harsh toil, with mortar and bricks, and with all manner of work in the fields. All labor was imposed upon them harshly.

In each and every generation it is every individual's duty to see himself as if he personally came out of Egypt, as it is said: "You shall tell your son on that day: this is in recognition of what the Lord did for *me* when I came out of Egypt." Not our forefathers alone did the Holy One blessed be He redeem from slavery. Along with them He redeemed us too, as it is said: "He brought us out from that place in order to lead us to and give us the land which He had pledged to our forefathers.

Raise the cup of wine.

Therefore let us thank, praise, laud, glorify, exalt, honor, bless, extol and adore Him who performed these miracles for our forefathers and for us, delivering us from slavery into freedom, from sorrow to joy, from grief to celebration, from darkness to great light, from bondage to redemption. Therefore let us sing a new song before Him! Halleluyah!

Put the wine cup down.

תָהָלִים קיג

חַלְלוּיָה. חַלְלוּ עַבְּדֵי יהוה. חַלְלוּ אֶת־שֵׁם יהוה. יְהִי שֵׁם יהוה מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: מִמִּזְרֵח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ.מְהָלָל שֵׁם יהוה. רֶם עַל־בָּל־גּוֹיִם יהוה. עַל מְבוֹאוֹ.מְהָלָל שֵׁם יהוה. רֶם עַל־בָּל־גּוֹיִם יהוה. עַל הַשְּמֵיִם בְּבוֹדוֹ: מִי כִּיהוֹה אֱלֹהֵינוֹ. הַמֵּנְבְּיהִי לְשָׁבֶת: הַמַּמְיִם וְבָאֶרֶץ: מְקִימִי מֵעְפָּר דְּל. הַמַּאִשְׁפִּית יְרִים אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבִי עִם־נְּדִיבִים. עם נְדִיבֵי עַמּוֹיִבִים שְׁמָחָה. הַלְּלוּיָה: עַמִּוֹיִבִי מְלָּרִית הַבַּיִת אֵם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. הַלְּלוּיָה: עַמִּרִית הַבְּית אֵם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. הַלְּלוּיָה:

תָהָלִים קיד

בְצאת יִשְּׂרָאֵל מִמִּצְרָים, בֵּית יַעֲלָב מֵעַם לֹעֵז: הָיְתָה יְהוּדָה לְּלֶדְשׁוֹ. יִשְּׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתְיו: הַיָּם רָאָה וַיָּנֹם, הַיַּרְהֵן יִפֹב לְאָחוֹר: הֶהְרִים רָקְרוּ רְאֵילִים. וְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן:מַה־לְּךְ הַיָּם כִּי תָנוּם. הַיַּרְהֵן תִּפֹב לְאָחוֹר: הָהְרִים תִּרְקְרוּ רְאֵילִים. וְּבְעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן: מִלְּפְנֵי אָרוֹן חוּלִי אָרֶץ. מִלְּפְנֵי אֶלְוֹהַ יַעֲלָב: הַהֹפְּכִי הַצוּר אֲנַם־מֶיִם. חַלְּמִישׁ לְמַעְיִנוֹ־מֶיִם.

Psalm 113

Hallelujah. O servants of the Lord, give praise; praise the name of the Lord. Let the name of the Lord be blessed now and forever. From east to west the name of the Lord is praised. The Lord is exalted above all nations; His glory is above the heavens. Who is like the Lord our God, who, enthroned on high, sees what is below, in heaven and on earth? He raises the poor from dust, lifts up the needy from the refuse heap to set them with the great, with the great men of His people. He sets the childless woman among her household as a happy mother of children. Hallelujah.

Psalm 114

When Israel went forth from Egypt, the house of Jacob from a people of strange speech, Judah became His holy one, Israel, His dominion. The sea saw them and fled, Jordan ran backward, mountains skipped like rams, hills like sheep. What alarmed you, O sea, that you fled, Jordan, that you ran backward, mountains, that you skipped like rams, hills, like sheep? Tremble, O earth, at the presence of the Lord, at the presence of the God of Jacob, who turned the rock into a pool of water, the flinty rock into a fountain.

Raise the cup of wine.

בְּרוּךְ אַתָּה יהוה, אֶלֹהֵינוּ טֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּאָלָנוּ וְנָאַל אֶת־אֲבוֹתִינוּ מִמִּצְרִים, וְהִנִּיעִנוּ לַלַיְלָה הַזֶּה, לֶאֶבְל־בּוֹ מַצְּה וּמְרוֹר. כֵּן, יהוה אֶלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתִינוּ, יַנִּיעֵנוּ לְמוֹעֲדִים וְלִרְנָלִים אֲחֵרִים, הַבְּאִים לִקְרָאתֵנוּ לְשָׁלוֹם. הַוְּבְחִים וּמִן הַפְּסָחִים (במוצאי שבת אומרים מִן הַפְּסָחִים וּמִן הַוְּבְחִים), אֲשֶׁר יַנִּיעַ דְּמָם, עַל קִיר מִוְבַּחְדְּ לַרְצוֹן, וְנוֹדָה לְּךְ שִׁיר חָדְשׁ עַל נְּאֻלְּתֵנוּ, וְעַל פְּדוּת נַפְּשֵׁנוּ:בָרוּךְ אַתָּה יהוה, נְּאֵל יִשְׂרָאֵל:

Make the blessing over the second cup of wine. בְּרוּךְ אַתְה יהוה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הְעוֹלֶם, בּוֹרֵא פְּרִי הַנְּפֶּן:

ئنڈ

WASHING THE HANDS FOR THE MEAL

To be recited after the hands are washed:

בָרוּך אַתָּה יהוה אֱלֹהֵינוּ טֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִּרְשְׁנוּ בִּמִצְוֹתִיוּ, וְצִוָּנוּ עַל נְמִילַת יָדִים:

Raise the cup of wine

Blessed are you, Lord our God, King of the universe, who has redeemed us and our forefathers from Egypt and who has brought us to this night in which we eat matzah and maror. Lord our God, God of our forefathers, sustain us that we may partake of other feasts and festivals that are peacefully approaching us, rejoicing in the building of Your city, happy in Your service. And there may we eat of the offerings and paschal lambs which will be acceptably spread on Your altar, and we shall sing a new song for our liberation and for our soul's deliverance. Blessed are You, Lord, who has redeemed Israel.

Make the blessing over the second cup of wine. Blessed are You, Lord our God, King of the Universe, who creates the fruit of the vine.

WASHING THE HANDS FOR THE MEAL

To be recited after the hands are washed: Blessed are You, Lord our God, King of the universe, Who has sanctified us with His commandments and commanded us concerning the washing of the hands.

מוציא – מַצָּה

RECITING HAMOTZI AND THE BLESSING OVER MATZAH

בָרוּך אַתָּה יהוה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלֶם, הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאֵרֶץ:

בָרוּך אַתָּה יהוה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלֶם, אֲשֶׁר קּוְישְׁנוּ בִּמִץוֹתִיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מֵצָּה:

מַרוֹר

THE BITTER HERBS ARE DIPPED IN HAROSET בְּרוּך אַתָּה יהוה אֶלהֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלֶם, אֲשֶׁר קוְּישְׁנוּ בְּרוּך אַתָּה יהוה אֶלהִינוּ מֶלֶך הָעוֹלֶם, אֲשֶׁר קּוְישְׁנוּ בְּרוּך:

THE MAROR AND MATZAH SANDWICH

זֶבֶר לְמִקְדָשׁ בְּהַלֵּל: בֵּן עֲשָּׁה הָלֵל בִּוְמֵן שָּׁבֵּית הַמִּקְדָשׁ הָיָה לַיָּם. הָיָה כּוֹרֵדְ פָּסַח מַצְּה וּמָרוֹר וְאוֹבֵל בְּיַחַד. לְלַיֵּם מַה שֶׁנָּאָמֵר: עַל־מַצּוֹת וּמְרוֹרִים יֹאכְלֻהוּ:

THE PESAH MEAL

שְלְחָן עוֹרֵךְ

גַפוּן

After the meal, distribute the afikoman to all.

RECITING HAMOTZI AND THE BLESSING OVER MATZAH

Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who brings forth bread from the earth.

Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who sanctified us with His commandments and commanded us concerning the eating of matzah.

THE BITTER HERBS ARE DIPPED IN HAROSET

Over the maror: Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who has sanctified us with His commandments and commanded us concerning the eating of bitter herbs.

THE MAROR AND MATZAH SANDWICH

Insert the maror between two pieces of matzah and recite: In memory of the Temple, we do as Hillel did when the Temple was standing: he combined matzah and maror, eating them together, to fulfill what is written in the Torah, "They shall eat it with unleavened bread and bitter herbs."

THE PESAH MEAL

TSAFOON

After the meal, distribute the afikoman to all.

בָּרֵדְ תִּהָלִים קכו

שִׁיר הַפֵּעְלוֹת בְּשׁוּב יהוה אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֹלְמִים: אָז יִּמְלֵא שְּׁחוֹּק פִּינוּ וּלְשׁוֹנְנוּ רִנְּה אָז יֹאמְרוּ בַנּוֹיִם הִנְּדִיל יהוה לַעֲשׁוֹת עִם אֵלֶה: הִנְּדִיל יהוה לַעֲשׁוֹת עִפְנוּ הְיִינוּ שְׂמֵחִים: שׁוּבָה יהוה אֶת שְׁבִיתֵנוּ כַּאֲפִיקִים בַּנָּנֶב: הַזּּרְעִים בְּדִּמְעָה בְּרְנָּה יִקְצֹרוּ: הָלוֹך יֵלֵך וּבָכֹה נִשֵּׁא מֶשֶׁךְ הַזְּרַע בֹּא יָבֹא בְרְנָּה נִשֵּׁא אֲלָמֹתְיוּ:

When three or more men participate in a meal the following is used as a formal introduction to grace after meals. When a minyan is present, the words in parentheses are included.

Leader:

רַבּוֹתֵי נְבָרֵדְיִ

Company, then leader: יְהִי שֵׁם יהוה מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלְם.

Leader:

יָהִי שֵׁם יהוה מְבֹרֶךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. בִּרְשׁוּת מְרָנָן וְרַבְּנָן וְרַבּוֹתֵי, נְבָרֵךְ (אֱלֹהֵינוּ) שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלוֹ.

> Company, then leader: בָּרוּך (אֱלֹהֵינוּ) שֶּׁאָכֵלְנוּ מִשֶּׁלוֹ וּבְמוּבוּ חָיִינוּ.

> > All:

בָרוּך הוא ובָרוּך שְׁמוֹ:

GRACE AFTER THE MEAL Psalm 126

A song of ascents. When the Lord restores the fortunes of Zion – we see it as a dream – our mouths shall be filled with laughter, our tongues, with songs of joy. Then shall they say among the nations, "The Lord has done great things for them!" The Lord will do great things for us and we shall rejoice. Restore our fortunes, O Lord, like watercourses in the Negeb. They who sow in tears shall reap with songs of joy. Though he goes along weeping, carrying the seed-bag, he shall come back with songs of joy, carrying his sheaves.

When three or more men participate in a meal, the following is used as a formal introduction to grace after meals. When a minyan is present, the words in parentheses are included.

Leader: Gentlemen, let us bless.

Company, then Leader:

Blessed be the name of God from this time and forever.

Leader: With consent of the distinguished company, let us now bless God whose food we have eaten.

Company, then Leader:

Blessed be God whose food we have eaten and through whose goodness we live.

All:

Blessed be He and blessed be His name.

בָּרוּך אַתָּה יהוה, אֶלֹהֵינוּ טֶלֶך הָעוֹלָם, הַזָּן אֶת הְעוֹלָם כְּלוֹ בְּטוּבוֹ בְּחֵן בְּחֶטֶד וּבְרַחֲמִים הוּא נוֹתֵן לֶחֶם לְכָל בְשִׁר כִּי לְעוֹלָם חַסְּדוֹ. וּבְטוּבוֹ הַנְּדוֹל תָמִיד לֹא חָסֵר לְנוּ, וְאֵל יֶחְסֵר לְנוּ מְזוֹן לְעוֹלָם וָעֶד. בַּעְבוּר שְׁמוֹ הַנְּדוֹל, כִּי הוּא אֵל זְן וּמְפַּרְנִם לַכֹּל וּמִמִיב לַכֹּל, וּמֵכִין מְזוֹן לְכֹל הוֹא אֵל זְן וּמְפַּרְנִם לַכֹּל וּמִמִיב לַכֹּל, וּמֵכִין מְזוֹן לְכֹל בְּרוּך אַתָּה יהוה, הַזָּן אֶת הַכֹּל:

נוֹדֶה לְּדְּ יהוֹה אֲלֹהֵינוּ עַל שֶׁהְנְּחֲלְתְּ לַאֲבוֹתֵינוּ, אֶּרֶץ חֶמְדָּה מּוֹבָה וּרְחָבָה, וְעַל שֶׁהוֹצֵאתְנוּ יהוֹה אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְּרֵים, וּפְּדִיתְנוּ, מִבֵּית עֲבָדִים, וְעַל בְּרִיתְהְ שֶׁחְתַמְתְּ בִּבְשָׁרֵנוּ, וְעַל תּוֹרָתְךְ שֶׁלְפַּוְדְתָנוּ, וְעַל אֲכִילַת שֶׁהוֹדַעְתְנוּ וְעַל חַיִּים חֵן וָחֶסֶד שֶׁחוֹנַנְּתְנוּ, וְעַל אֲכִילַת מְזוּן שָׁאַתָּה זָן וּמְפַּרְנֵם אוֹתְנוּ תָמִיד, בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שֶׁעָה:

וְעֵל הַכּל יהוה אֶלהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךּ, וּמְבְּרְכִים אוֹתָדְ, יִתְבָּרַדְ שִׁמְדְּ בְּפִּי כָּל חֵי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד. כַּבָּתוּב, וְאָכַלְתָּ וְשָּׂבְעְתָּ, וּבֵרַכְתָּ אֶת יהוה אֶלהֶיךְ עַל הָאֶרֶץ הַמֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. בָּרוּדְ אַתָּה יהוה, עַל הָאֶרֶץ וְעֵל הַמָּזוֹן: Blessed are you, Lord our God, King of the universe, who feeds the whole world with His goodness, kindness and mercy. He provides sustenance for every creature, for His mercy endures forever. Through His great goodness we have never lacked food; and may we never lack sustenance, for His great name's sake, for He is God who feeds and sustains all, does good to all, and provides food for every creature which He has created. Blessed are you, O Lord, who sustains all.

We thank You, Lord our God, for having given a pleasant, good and spacious land to our forefathers as an inheritance; for having brought us, Lord our God, from the land of Egypt and redeemed us from the house of bondage; for Your covenant which You have sealed in our flesh; for Your Torah which You have taught us; for Your statutes which You have made known to us; for the life, grace and mercy You have bestowed on us; and for the food which You provide us continuously, every day at every time and at every hour.

For all these things Lord our God, we thank You and bless You; blessed be Your name forever by all living creatures forever, as it is written: "When you have eaten and are sated, you shall bless the Lord your God for the good land He has given you." Blessed are You, O Lord, for the land and for the sustenance.

רַחֵם נָא יהוה אֱלֹהֵינוּ, עַל יִשְּׂרָאֵל עַפֶּךּ, וְעַל יְרוּשְׁלֵים עִירֶךּ,
וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכֵּן כְּבוֹדֶךּ, וְעַל מֵלְכוּת בֵּית דָּוִר מְשִׁיחֶךּ,
וְעַל הַבִּית הַנִּרוֹל וְהַקָּרוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְדּ עָלְיוּ. אֱלֹהֵינוּ,
אָבינוּ, רְעֵנוּ, זוּנֵנוּ, פַּרְנְםנוּ, וְכַלְּכְלֵנוּ, וְהַרְוִיחֵנוּ, וְהַרְוֹח לְנוּ יהוה אֱלֹהֵינוּ, לֹא לִידֵי מַתְּנַת בְּשָׂר וְדָם, וְלֹא לִידֵי הַלְנָאָתֶם. כִּי אִם לְיִדְךְ הַמְּלֵאָה, הַפְּתוּחָה, הַקְּרוֹשְׁה וְהַרְחָבָה, שֶׁלֹא נֵבוֹשׁ וְלֹא נִבְּלֹם לְעוֹלָם וָעֶר:

(לְשַׂבָת:

On Sabbath add:

רְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ יהוה אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֵיךְ וּבְמִצְוֹת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַשֵּׁבָּת הַנְּרוֹל וְהַפְּרוֹשׁ הַזֶּה. כִּי יוֹם זֶה נְּרוֹל וְקְרוֹשׁ הוּא לְפָנֶיךְ, לִשְׁבָּת בּוֹ וְלָנוּחַ בּוֹ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוֹת רְצוֹנֶךְ וֹאֲנָחָה בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ. וְהַרְאֵנוּ יהוה אֱלֹהֵינוּ בְּנֶחָמַת צִיוֹן עִירֶךְ, וּבְבִנְיִן יְרוּשָׁלֵיִם עִיר קְּדְשֶׁךְ, כִּי אַתְּה הוּא בַעַל הַיִּשׁוּעוֹת וּבַעַל הַנֶּחָמוֹת:) Have mercy, Lord our God, on Your people Israel, on Your city Jerusalem, on Zion the seat of Your majesty, on the royal house of David Your anointed one, and on the great and holy Temple which is called by Your name. God our Father who tends and nourishes us; sustain and keep us, and grant us deliverance. Lord our God, deliver us speedily from all our troubles. Lord our God, make us not depend on the gifts and loans of human beings but rather on Your full, open, holy and generous hand, that we may never be shamed or disgraced.

On Sabbath add:

(May it please You, Lord, our God, to make us happy through your commandments and through the commandment concerning the seventh day, this great and holy Sabbath. For this day is great and holy to You; to abstain from work and rest with love according to Your will. And through Your will, Lord our God, grant us rest so that there be no sorrow and grief on our day of rest. Let us see, Lord our God, the consolation of Zion Your city and the building of Jerusalem Your holy city, for You are Master of all salvation and Master of consolation.)

אֶלהֵינוּ וֵאלהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַנְּיעַ, וְיֵרָאֶה, וְיִרְאֶה, וְיִרְאֶה, וְיִבְּאָה, וְיִבְּאָה, וְיִבְּבּוֹתִינוּ, וְיִבְּבּוֹתְינוּ, וְיִבְּבּוֹתִינוּ, וְיִבְּבּוֹתְינוּ, וְיִבְּבּוֹתְינוּ, וְיִבְּבּוֹתְ יְרוּשְׁלֵיִם עִיר קְדְשֶׁה, וְיִבְרוֹן בְּלְעַבְּּךְ עַבְּּךְ בִּית יִשְּׂרָאֵל לְפָנֶיךְ, לִפְּלֵיטָה לְמוֹבָה לְחֵן וְיִבְּתְּה וּלְתָבִים, וְלְבֵּרְתָבּה לְחֵן וּלְחֵבְּרוֹ וּלְרַתְחֵמִים, לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חֵג הַמַצוֹת הַזֶּה. וְלְתָבְיוֹ יְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְמוֹבְהוֹ וְבְּרְבָר יְשׁוּעְה וְרַחֲמִים, חוּם וְחָנֵּנוּ, וְרַחֵּמִים עְלֵינוּ וְהוֹשִיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךְ עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּוֹ וְרַבּוֹן וְרַנִּוֹחִ אָנְה וְרִבּוֹן וְרְנִּנוֹן וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךְ עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרִבּוֹן וְרִבּוֹם אֲתָּה:

וּבְנֵה יְרוּשֶׁלַיִם עִיר הַקֹּרֶשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יהוה, בּוֹנֵה בְּרַחֲמָיו יְרוּשְׁלֵיִם. אָמֵן:

בָּרוּךְ אַתָּה יהוה אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל אָבִינוּ, מַּלְבֵּנוּ, אַדִירֵנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וּוֹאֲלֵנוּ, יוֹצְרֵנוּ, קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ מַלְבֵּנוּ, אַדִירֵנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וּוֹאֲלֵנוּ, יוֹצְרֵנוּ, קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ יַעְקֹב, רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל. הַפֶּלֶךְ הַפּוֹב, וְהַמִּטִיב לֲנוּ. שֶׁבְּכֶל יוֹם וְוֹים הוּא הֵפִיב, הוּא יִנְמְלֵנוּ לָעַד לְחֵן וּלְחֶפֶּר וּלְרָחָה בְּרָכָה וִישׁוּעָה, נָחָמָה וְלְרָחָה בְּרָכָה וִישׁוּעָה, נָחָמָה, פִּרְנָסְה וְכַלְכָּלְה, וְרַחֲמִים, וְחַיִּים וְשֵׁלוֹם, וְכַל מִוֹב, וּמִבְּל מִוֹב, וּמִבְּל מִוֹב לְעוֹלְם אַל יְחַפְּרֵנוּ:

Our God and God of our fathers, may there rise, come, reach, be seen and accepted and heard and visited remembrance of us and remembrance of our fathers, remembrance of Messiah the son of David Your servant, remembrance of Jerusalem Your holy city, and remembrance of all Your people the house of Israel, for deliverance and happiness, for grace, kindness and mercy, for life and for peace before You on this day of the Feast of Unleavened Bread.

Remember us in this season, Lord our God, for good; be mindful of us for blessing and save us unto life. With a promise of salvation and mercy, pity us and show us grace; be merciful to us and save us, for we look toward You, our God, You who are gracious and merciful.

Rebuild Jerusalem the holy city speedily in our days. Blessed are You, O Lord, who builds Jerusalem in His mercy. Amen.

Blessed are You, Lord our God, King of the universe. O God, You are our Father, our King, our Glorious One, our Creator, our Redeemer, our Maker, our Holy One, the Holy One of Jacob, our Shepherd, the Shepherd of Israel, the good King who is good and does good to all; for each day He did, does, and will do good for us. He gave, He gives, and will bestow favors on us continuously with grace, kindness, mercy, relief and deliverance, prosperity, blessing, salvation, comfort, support, sustenance, mercy, life and peace and all goodness. May we never be deprived of any goodness.

הַרַחֲבָּוֹ, הוּא יִבְּלוֹך עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

בַרְרְבָּעָים וּבָאָרֶץ. הוּא יִתְבָּרַרְ בַּשָּׁמִים וּבָאָרֶץ.

הָרַחֲמָן, הוּא יִשְּׁתַבַּח לְרוֹר דּוֹרִים, וְיִתְפָּאַר בְּנוּ לָעַר וּלְנִצַח נְצָחִים, וְיִתְהַדֵּר בָּנוּ לָעַר וּלְעוֹלְמֵי עוֹלְמִים.

הָרַחֲמָן, הוּא יְפַּרְנְמֵנוּ הְּכָבוֹד.

הָרַחֲמָן, הוּא יִשְּׁבּוֹר עֻלֵּנוּ מֵעֵל צַנָּארֵנוּ וְהוּא יוֹלִיכנוּ קוֹמְמִיוּת לְאַרְצֵנוּ.

הָרַחֲמָן, הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְּרָבָּה בַּבַּיִת הַזֶּה, וְעַל שָּׁלְחָן זֶה שָּׁאָכַלְנוּ עָלָיוּ

הָרַחֲמָן, הוא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֵלִיָּהוּ הַנְּבִיא זְכוּר לַפוֹב, וִיבַשֶּׂר לֵנוּ בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחְמוֹת.

Variations suitable to different occasions:

הָרַחֲמָן, הוּא יְבָרֵךְ אוֹתִי (וְאָבִי וְאִמִּי וְאִשְׁתִי וְזַּרְעִי וְאֶת בָּל אַשֶּׁר לִי)

הָרַחֲמָן, הוּא יָבָרֵךְ אֶת (אָבִי מוֹרִי) בַּעֵל הַבַּיִת הַזֶּה, וְאֶת (אִמִּי מוֹרָתִי) בַּעְלַת הַבַּיִת הַזֶּה,

אוֹתֶם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זַרְעָם וְאֶת כָּל אַשֶּׁר לְהֶם,

May the All-Merciful reign over us forever and ever.

May the All-Merciful be blessed in heaven and on earth.

May the All-Merciful be praised throughout countless generations; may He be glorified in us forever and ever; may He be honored in us now and for all eternity.

May the All-Merciful grant us a respectable livelihood.

May the All-Merciful break the yoke from our necks; may He lead us with security into our land.

May the All-Merciful send many blessings to this house and to this table at which we have eaten.

May the All-Merciful send us Elijah the prophet, who is remembered for good, to bring us good tidings, salvation and comfort.

Variations suitable to different occasions: May the All-Merciful bless me (my wife, my children), and all that is mine.

May the All-Merciful bless (my father and teacher) the master of this house and (my mother and teacher) the mistress of this house, their entire family and all that is theirs.

אוֹתְנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לֶנוּ, כְּמוֹ שֶׁנִתְבְּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ, אַבְרָהָם יִצְּחָק וְיַעֲקֹב: בַּכֹּל, מִכֹּל, כֹּל. כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתְנוּ כָּלְנוּ יַחַד. בִּבְרָכָה שְׁלֵמָה, וְנֹאמֵר אָמֵן:

בַּמָּרוֹם יְלַמְּדוּ עֲלֵיהֶם וְעָלֵינוּ זְכוּת, שֶּׁתְהֵא לְמִשְּׁמֶּרֶת שָׁלוֹם, וְנִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יהוה וּצְדָקָה מֵאֶלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ, וְנִמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל מוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

לשבת הַרַחֲמָן, הוּא יַנְחִילֵנוּ יוֹם שֶּׁכֶּלוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחְה לְחֵיֵי הָעוֹלְמִים.

הַרַחֲמָן, הוא יַנְחִילֵנוּ יוֹם שֶּׁכֻּלוֹ מוֹב.

הָרַחֲמָן, הוּא יְזַבֵּנוּ לִימוֹת הַפָּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

מִגְרוֹל יִשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ, וְעֹשֶּׂה חֶסֶר לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִר וּלְזַרְעוֹ עַר עוֹלָם:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמִיו, הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם, עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן: May He bless us and all that is ours. As He blessed our forefathers Abraham, Isaac and Jacob in every way, so may He bless us all together with a perfect blessing. And let us say Amen.

In heaven may they plead that we all have enduring peace. May we receive blessings from the Lord and justice from the God of our salvation. May we be found to be acceptable in the eyes of God and our fellow men.

On Sabbath:

(May the All-Merciful grant us a day that is entirely Sabbath and the respite of everlasting life.)

May the All-Merciful grant us this day of complete goodness.

May the All-Merciful grant us life in the days of the Messiah and the life of the World to Come.

He grants great victories to His chosen, and kindness to His anointed prince, to David and his seed forever.

He who makes peace in His high places, may He grant peace to us and to all Israel; and say, Amen.

יְראוּ אֶת יהוה קְדֹשֶׁיוּ, כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיוּ: כְּפִּירִים רְשׁוּ וְרָעֵבוּ, וְדוֹרְשֵׁי יהוה לֹא יַחְסְרוּ כָל מוֹב: הוֹדוּ לֵיהוה כִּי מוֹב, כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךּ, וּמִשְׂבִּיעַ לְכָל חֵי רְצוֹן: בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְמַח בֵּיהוֹה, וְהָיָה יהוֹה מִבְמַחוֹ: נַעַר הָיִיתִי גַם זְקַנְתִי וְלֹא רָאִיתִי צַּדִּיק נָעָזָב, יהוה עוֹ לְעַמוֹ יִתוֹה יְבָרֵךְ אֶת עַמוֹ בַשֵּׁלוֹם:

Recite the following over the third cup of wine:

בָרוּך אַתָּה יהוה, אֱלהֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי הַנְּפָן:

Open the door and recite:

שָׁפֹּך חֲמָתְך אֶל־הֵגּוֹיִם, אֲשֶׁר לֹא יָדְעְוּך וְעַל־מַמְלְכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְדְ לֹא כֶּרְאוּ: כִּי אָכֵל אֶת־יַעְלְב. וְאֶת־נְוְהוּ הַשֵּׁמוּ: שְּׁפָּדְ־עֲלֵיהֶם זַעְמֶךְ, וַחֲרוֹן אֵפָּדְ יַשִּׁיגִם: תִּרְדֹּף בְּאַף וְתַשְׁמִידִם, מִתְּחַת שְׁמֵי יהוה: They will fear the Lord, those whom He has blessed; for those who fear Him lack nothing. Lions may go hungry and starve, but those who look to the Lord shall not want for anything. Give thanks to the Lord for His goodness; His mercy endures forever. You are generous and satisfy every living thing. Blessed is he who trusts in the Lord. I was once young and now am old, yet I have never seen the righteous man abandoned nor his children begging for bread. The Lord will strengthen His people; the Lord will bless His people with peace.

Recite the following over the third cup of wine: Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who creates the fruit of the vine.

Open the door and recite:

Pour out Your fury upon the nations that know You not and upon kingdoms that do not call upon Your name. For they devoured Jacob and destroyed his habitation. Pursue them angrily and destroy them from under the heavens of the Lord.

בולק

תִהְלִים קמו, א-יא

לֹא לְנוּ יהוה לֹא לְנוּ כִּי לְשִׁמְךְ תֵּן כְּבוֹד, עַל חַסְדְּךְ עַלֹּא לָנוּ יהוה לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךְ תֵּן כְּבוֹד, עַל חַסְדְּךְ עַלֹּא אֲמִתֶּךְ. לָמָה יֹאמְרוּ הַנּוֹיִם, אֵיֵה נָא אֱלֹהֵיהֶם. וֵאלֹהִינוּ בְּשָׁמְיִם כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עְשָׁה. עֲצַבֵּיהֶם כָּסֶף וְזָהָב, מַעֲשֵׂה יְדִי אָדְם. כָּה לָא יְדְבּרוּ, עֵינִים לְהֶם וְלֹא יִרְאוּ. אֲזְנִים לָהֶם וְלֹא יִשְּמְעוּ, אַף לְהֶם וְלֹא יִרִיחוּון. יְדִיהֶם וְלֹא יְהַלֵּבוּ, לֹא יֶהְנוּ בִּנְרוֹנְם. כְּמוֹהֶם וְלֹא יִהְיוּ בֹּמִת בָּהֶם: יִשְּׂרְאֵל בְּמַח בִּיהוה, עָזְרָם וּמְנִנְם וּמְנִנְם וּמְנִנְם וּמְנִנְם וּמְנִנְם וּמְנִנְם וּמְנִנְם וּמְנִנְם הוּא. בִּיהוה, עָזְרָם וּמְנִנְם הוּא:

תְהַלִּים קמו, יב-יח

יהוה זְכָרְנוּ יְבָרֵךְ, יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל, יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אַהְרֹן. יְבָרֵךְ יִרְאֵי יהוה, הַקְּמֵנִּים עִם הַנְּּדֹלִים. יֹםף יהוה עֲלֵיכֶם, עֲלֵיכֶם וְעֵל בְּנֵיכֶם. בְּרוּכִים אַתֶּם לֵיהוה, עֹשֵׂה שְּׁמֵים וָאֶרֶץ. הַשְּׁמֵים שְׁמֵים לֵיהוה, וְהָאֶרֶץ נְתַן לִבְנִי אָדָם. לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ יָה, וְלֹא בָּל יִרְדֵי דוּמָה. וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָה, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, הַלְלוּיָה:

HALLEL

Psalm 115:1-11

Not to us, O Lord, not to us but to Your name bring glory for the sake of Your love and Your faithfulness. Let the nations not say, "Where, now, is their God?" when our God is in heaven and all that He wills He accomplishes. Their idols are silver and gold, the work of men's hands. They have mouths, but cannot speak, eyes, but cannot see; they have ears but cannot hear, noses, but cannot smell; they have hands, but cannot touch, feet, but cannot walk; they can make no sound in their throats. Those who fashion them, all who trust in them, shall become like them. O Israel, trust in the Lord! He is their help and shield. O you who fear the Lord, trust in the Lord! He is their help and shield.

Psalm 115:12-18

The Lord is mindful of us. He will bless us; He will bless the house of Israel; He will bless the house of Aaron; He will bless those who fear the Lord, small and great alike. May the Lord increase your numbers, yours and your children's also. May you be blessed by the Lord, Maker of heaven and earth. The heavens belong to the Lord, but the earth He gave over to man. The dead cannot praise the Lord, nor any who go down into silence. But we will bless the Lord now and forever. Hallelujah.

תְהַלִּים קמו, א-יא

אָהַבְתִּי פִּי יִשְּׁמֵע יהוה, אֶת קֹולִי תַּחֲנוּנְי. פִי הִשְּה אָוְנוֹ לִי וּבְיָמֵי אֶקְרָא: אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי מֶוֶת, וּמְצָרֵי שְׁאוֹל מְצָאוּנִי צָרָה וְיְנוֹן אֶמְצָא. וּבְשֵׁם יהוה אֶקְרָא, אָנָה יהוה מַלְּטָה יהוה דֵלּוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ. שׁוּבִי נַפְשִׁי לִמְנוּחְיָכִי, כִּי יהוה גָּמֵל עָלְיְכִי. כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִפְּוֶת אֶת עֵינִי מִן דִּמְעָה, אֶת רַנְלִי מִדֶּחִי. אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יהוה, בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים. הָאֶמֵנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר, אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד. אֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְּוֹי בָּל הָאֶרֶם כֹּוֵב.

תְהַלִּים קמו, יב-יח

בְּה אָשִּׁיב לַיהוה, כָּל תַּנְמוּלוֹהִי עֶלָי. כּוֹם יְשׁוּעוֹת אָשְׁא, וּבְשֵׁם יהוֹה אֶקְרָא. נְדְרֵי לֵיהוֹה אֲשֵׁלֵם, נָנְדְה נָּא לְכָל עַמוֹ. יָקְר בְּעִינֵי יהוֹה הַמְּוְתָה לַחְסִידִיו. אָנָּה יהוֹה כִּי אֲנִי עַבְדְּךְ, כָּן אֲמָתֶךְ פִּתַּחְתָּ לְמוֹםרָי. לְךְ אָוְבַּח עַבְדֶּךְ אֲנִי עַבְדְּךְ, כָּן אֲמָתֶךְ פִּתַּחְתָּ לְמוֹםרָי. לְךְ אָוְבַּח עַבְרָדְ אַנִי עַבְדְּרְ, בָּן אֲמָתֶרְ פִּתַּחְתָּ לְמוֹם נְיִרִּי עַבְּרָב עַמוֹ. בְּחַבְיוֹת בֵּית יהוֹה בְּתוֹבֵכִי יְרוּשְׁלָיִם בַּלְלוּיָה.

Psalm 116:1-11

I love the Lord for He hears my voice, my pleas; for He turns His ear to me whenever I call. The bonds of death encompassed me; the torments of Sheol overtook me. I came upon trouble and sorrow and I invoked the name of the Lord, "O Lord, save my life!" The Lord is gracious and beneficent; our God is compassionate. The Lord protects the simple; I was brought low and He saved me. Be at rest, once again, O my soul, for the Lord has been good to you. You have delivered me from death, my eyes from tears, my feet from stumbling. I shall walk before the Lord in the lands of the living. I trust [in the Lord]; out of great suffering I spoke and said rashly, "All men are false."

Psalm 116:12-19

How can I repay the Lord for all His bounties to me? I raise the cup of deliverance and invoke the name of the Lord. I will pay my vows to the Lord in the presence of all His people. The death of His faithful ones is grievous in the Lord's sight. O Lord, I am Your servant, Your servant, the son of Your maidservant; You have undone the cords that bound me. I will sacrifice a thank offering to You and invoke the name of the Lord. I will pay my vows to the Lord in the presence of all His people, in the courts of the house of the Lord, in the midst of Jerusalem. Hallelujah.

תְּהָלִים קיז

הַלְלוּ אֶת יהוה, כָּל גּוֹיִם, שַּׁבְּחְוּהוּ כָּל הָאָמִים. כִּי נְבַר עָלֵינוֹ חַסְדוֹ, וָאָטֶת יהוה לְעוֹלֶם הַלְלוּיָה:

תְהַלִּים קיח: א-ד

הודו לַיהוה כִּי מוֹב, כִּי לְעוֹלָם חַסְהוֹ: יאמֵר נָא יִשְּׁרָאֵל, כִּי לְעוֹלָם חַסְהוֹ: יאמְרוּ נָא בִית אַהֲרֹן, כִּי לְעוֹלָם חַסְהוֹ: יאמָרוּ נָא יִרְאֵי יהוה, כִּי לְעוֹלָם חַסְהוֹ:

תְּהָלִים קיח:ה–כד

מן הַמֵּצֵר כֶּבְראתִי יָה, עָנְגִי בַמֶּרְחָב יָה. יהוה לִי לֹא אִירָא, מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם. יהוה לִי בְּעוֹנְי, וַאֲנִי אֶרְאָה בְשׁנְאִי. מוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוֹה, מִבְּמֹחַ בָּאָדָם. מוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוֹה מִבְּמֹחַ בִּנְדִיבִים. כָּל גּוֹיִם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יהוֹה כִּי אֲמִילַם. סַבּוּנִי אֲמִילַם. סַבּוּנִי גַם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יהוֹה כִּי אֲמִילַם. סַבּוּנִי כִדְבֹרִים דֹּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים, בְּשֵׁם יהוֹה כִּי אֲמִילַם. דְּחֹה דְחִיתֵנִי לִנְפֹּל, וַיהוֹה עֲזָרָנִי. עָזִי וְזִמְרָת יָה, וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה. קוֹל רְבָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֲלֵי צַּדִּיקִים, יְמִין יהוֹה עֹשֶׂה חָיִל. יִמִין יהוֹה רוֹמֵמֶה, יְמִין יהוֹה

Psalm 117

Praise the Lord, all you nations; extol Him, all you peoples, for great is His steadfast love toward us; the faithfulness of the Lord endures forever. Hallelujah.

Psalm 118:1-4

Praise the Lord, for He is good, His steadfast love is eternal. Let Israel declare, "His steadfast love is eternal." Let the house of Aaron declare, "His steadfast love is eternal." Let those who fear the Lord declare, "His steadfast love is eternal."

Psalm 118:5-24

In distress I called on the Lord; the Lord answered me and brought me relief. The Lord is on my side, I have no fear; what can man do to me? With the Lord on my side as my helper, I will see the downfall of my foes. It is better to take refuge in the Lord than to trust in mortals; it is better to take refuge in the Lord than to trust in the great. All nations have beset me; by the name of the Lord I will surely cut them down. They beset me, they surround me; by the name of the Lord I will surely cut them down. They have beset me like bees; they shall be extinguished like burning thorns; by the name of the Lord I will surely cut them down. You pressed me hard, I nearly fell; but the Lord helped me. The Lord is my strength and my might; He has become my deliverance. The tents of the victorious resound with joyous shouts of deliverance, "The right hand of the Lord is triumphant! The right hand of the Lord is

עשָּׁה חָיל. לא אָמוּת כִּי אֶחְיֶה, וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׁי יָה. יַסֹּר יִפְּרַנִּי יָה, וְלַפְּוֶת לֹא נְתְנֵנִי. פִּתְחוּ לִי שֵׁעֲרִי צֶּדֶק ,אָבֹא בְּם אוֹדֶה יָה. זֶה הַשֵּׁעֵר לֵיהוֹה, צֵּדִיקִים יָבֹאוּ בוֹ. אוֹדְךְ כִּי עֲנִיתְנִי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה. אוֹדְרְ כִּי עֲנִיתְנִי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה. אָבֶן מָאֲמַסוּ הַבּוֹנִים, הְיְתָה לְרֹאשׁ פִּנְּה. מֵאֵת יהוֹה הָיְתָה זֹאת, הִיִּא הִיּלְבוֹ וְנִשְּׂמְחָה בוֹ. נִפְּלָאת בְּעִינִינוּ. זֶה הַיּוֹם עְשָּׂה יהוֹה, נְנִילְה וְנִשְּׂמְחָה בוֹ. זֶה הַיּוֹם עִשָּׂה יהוֹה בוֹ.

אָנָא יהוה הוֹשִּׁיעָה נָא: אָנָא יהוה הוֹשִׁיעָה נָא: אָנָא יהוה הַצְּלִיחָה נָא: אָנָא יהוה הַצְּלִיחָה נָא:

בְּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יהוה, בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יהוה. בְּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יהוה, בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יהוה. אֵל יהוה וַיָּאֶר לְנוּ, אִסְרוּ חֵג בַּעֲבֹתִים עַד קַרְנוֹת הַמִּוְבֵּחַ. אֵל יהוה וַיָּאֶר לְנוּ, אִסְרוּ חֵג בַּעֲבֹתִים, עַד קַרְנוֹת הַמִּוְבֵּחַ. אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךְ אֶלֹהֵי אֲרוֹמְכֶּךְ: וְאוֹדֶךְ אֶלֹהֵי אֲרוֹמְכֶּךְ: הוֹדוּ לֵיהוה כִּי מוֹב, כִּי לְעוֹלֶם חַסְדּוֹ: הוֹדוּ לֵיהוה כִּי מוֹב, כִּי לְעוֹלֶם חַסְדּוֹ: הוֹדוּ לֵיהוה כִּי מוֹב, כִי לְעוֹלֶם חַסְדּוֹ: הוֹדוּ לֵיהוה כִּי מוֹב, כִּי לְעוֹלֶם חַסְדּוֹ: הוֹדוּ לֵיהוֹה כִּי

exalted! The right hand of the Lord is triumphant!" I shall not die but live and proclaim the works of the Lord. The Lord punished me severely, but did not hand me over to death. Open the gates of victory for me that I may enter them and praise the Lord. This is the gateway to the Lord – the victorious shall enter though it.

Chant each of the following verses twice:

I praise You, for You have answered me, and have become my deliverance.

The stone that the builders rejected has become the chief cornerstone.

This is the Lord's doing; it is marvelous in our sight. This is the day that the Lord has made – let us exult and rejoice on it.

- O Lord, we implore You, save us!
- O Lord, we implore You, save us!
- O Lord, we implore You, grant us success!
- O Lord, we implore You, grant us success!

Recite each of the following verses twice:

Blessed is he who comes in the name of the Lord, we bless you from the house of the Lord.

God is the Lord who has given us light; bind the festival offering with cords up to the horns of the altar.

You are my God and I thank You; You are my God and I exalt You.

Give thanks to the Lord, for He is good; His mercy endures forever.

יְהַלְּלוּהְ יְיָ אֶׁלֹהֵינוּ כָּל מַעֲשֶׂיה, וַחַסִירָיה צַהִּיקִים עוֹשֵׂי רצוֹנֶד, וְכָל עַמְּד בִּית יִשְּׂרָאֵל בְּרַנְּה יוֹדוּ וִיבַרְבוּ וִישׁבְּחוּ ויפָאַרוּ וִירוֹמָמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְדְּ מַלְבֵנוּ תָּמִיד. כִּי לְדְ מוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשִׁמְדְ נָאֶה לְזַמֵּר, כִּי בַעוֹלָם וִעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל.

בַרוּך אַתָּה יָיָ, מֶלֶך מְהָלָל בַּתִּשְּׂבְּחוֹת..

תהלים קלו

הודו ליהוה כי מוב, כי לעולם חַסְדוֹ: הודו לאלהי הְאֶלהִים, כִּי לְעוֹלָם חַסְרּוֹ: הוֹדוּ לַאֲדֹגֵי הָאֲדֹנִים, כִּי לְעוֹלָם חַסִּדוֹ: לְעֹשֵּׂה נִפְּלָאוֹת גִּדֹלוֹת לִבַדּוֹ, כִּי לִעוֹלָם חַסִדּוֹ: לִעשׁה הַשָּׁמַיִם בִּתִבוּנָה, כִּי לְעוֹלֶם חַסְהוֹ: לָרוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַפָּיִם, כִּי לְעוֹלָם חַסְרּוֹ: לְעֹשֵּׁה אוֹרִים גְּדֹלִים, כִּי לְעוֹלֶם חַסְדּוֹ: אָת הַשֶּׁבֶשׁ לְבֶּמְשֵׁלֶת בַיּוֹם, כִּי לִעוֹלָם חַסִדוֹ: אָת הַיָּרָהַ וִבוֹבָבִים לְמֶּמִשִּׁלוֹת בַּלְּיִלָּה, כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: לְמַבֵּה מִצְרַיִם בִּבְבוֹרֵיהֶם, כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: וַיּוֹצֵא יִשְּׂרָאֵל מִתוֹכָם, כִּי לְעוֹלָם חַסְדוֹ: All Your works shall praise You, Lord our God; Your righteous followers who do Your will and Your entire people the house of Israel joyously thank and bless, praise and glorify, exalt and revere, sanctify and acclaim Your name, our King. It is fitting to give thanks to You, it is proper to sing praises to Your name for You are God for all eternity. Blessed are You, O Lord, King who is lauded with praises.

Psalm 136

Praise the Lord for He is good; His steadfast love is eternal.

Praise the God of gods, His steadfast love is eternal. Praise the Lord of lords, His steadfast love is eternal; Who alone works great marvels, His steadfast love is eternal;

Who made the heavens with wisdom, His steadfast love is eternal;

Who spread the earth over water, His steadfast love is eternal:

Who made the great lights, His steadfast love is eternal;

the sun to dominate the day, His steadfast love is eternal;

the moon and stars to dominate the night, His steadfast love is eternal;

Who struck Egypt through their first-born, His steadfast love is eternal;

and brought Israel out of their midst, His steadfast love is eternal;

בִּיָר חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְמוּיָה, כִּי לְעוֹלָם חַסְהוֹ: לְגֹוֵר יַם סוּף לִגְוָרִים, כִּי לְעוֹלָם חַסְהוֹ: וָהֶעֶבִיר יִשְּׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ, כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: וְגָעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיֵם סוּף, כִּי לְעוֹלָם חַסְהוֹ: לְמוֹלִיךְ עַמוֹ בַמִּרְבֶּר, כִּי לְעוֹלָם חַסְהוֹ: לִמַבֵּה מִלְבִים גִּדֹלִים, בִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: וֹיַּהָרֹג מִלְכִים אַדִּירִים, כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאָאמֹרִי, כִּי לְעוֹלָם חַסִּהוֹ: וּלְעוֹג מֶלֶך הַבְּשָּׁן, בִּי לְעוֹלֶם חַסִרוֹ: וְנָתֵן אַרְצָם לְנַחֲלָה, כִּי לְעוֹלָם חַסִּהוֹ: נַחֲלָה לִישִּׂרָאֵל עַבִּהוֹ, כִּי לְעוֹלָם חַסְהוֹ: שָׁבִּשִׂפַלֵנוּ זָבַר לָנוּ, כִּי לִעוֹלָם חַסְדוֹ: וַיִּפִּרְקֵנוּ מִצְּרֵינוּ, כִּי לְעוֹלָם חַסְּדוֹ: נותן לֶחֶם לְבָל בְּשָּׁר, כִּי לְעוֹלָם חַסְהוֹ: הודו לאל השֶׁבְים, כִּי לְעוֹלָם חַסְדוֹ: with a strong hand and an outstretched arm, His steadfast love is eternal;

Who split apart the Sea of Reeds, His steadfast love is eternal;

and made Israel pass through it, His steadfast love is eternal;

Who hurled Pharaoh and his army into the Sea of Reeds, His steadfast love is eternal;

Who led His people through the wilderness, His steadfast love is eternal;

Who struck down great kings, His steadfast love is eternal;

and slew mighty kings— His steadfast love is eternal; Sihon, king of the Amorites, His steadfast love is eternal;

Og, king of Bashan— His steadfast love is eternal; and gave their land as a heritage; His steadfast love is eternal;

a heritage to His servant Israel, His steadfast love is eternal;

Who took note of us in our degradation, His steadfast love is eternal;

and rescued us from our enemies, His steadfast love is eternal;

Who gives food to all flesh, His steadfast love is eternal.

Praise the God of heaven, His steadfast love is eternal.

נמִמת

נִשְּׁמֵת כָּל חֵי, תְּבָרֵך אֶת שִׁמְךּ יהוֹה אֱלֹהֵינוּ. וְרוּחַ כָּל בָשָּׁר, תְּפָאֵר וּתְרוֹמֵם זִכְרָךְ מֵלְכֵנוּ תָמִיד, מִן הָעוֹלְם וְעֵד הָעוֹלְם אַתָּה אֵל. וּמִבַּלְעָדִיךְ אֵין לְנוּ מֶלֶךְ נּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ, פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמְפַּרְנֵם וּמְרַחֵם, בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקְה. אֵין לֵנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אֲתָה:

אֶלֹהֵי הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים, אֱלוֹהַ כָּל בְּרִיּוֹת, אֲדוֹן כָּל תוֹלְדוֹת, הַמְּהָלָּל בְּרֹב הַתִּשְׁבְּחוֹת, הַמְנַהֵג עוֹלְמוֹ בְּחֶפֶד, וֹבְרִיּוֹתְיוֹ בְּרַחֲמִים. וַיהוה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן, הַמְעוֹרֵר יְשֵׁנִים וְהַמֵּקִיץ גַּרְדָּמִים, וְהַמֵּשִׁיחַ אִלְּמִים, וְהַמַּתִּיר אֲמוּרִים, וְהַפּוֹמֵך נוֹפְלִים, וְהַזּוֹקֵף כְּפּוּפִים, לְךְ לְבַדְּךְ אֲנַחִנוּ מוֹדִים.

אָלּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם, וּלְשׁוֹנֵנוּ רְנָּה כַּהֲמוֹן וּלְיוּ,
וְשִׂפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח בְּמֶרְחֲבֵי רְקִיעַ, וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ
וְבַיָּרֵחַ, וְיָדִינוּ פְרוּשׁוֹת כְּנִשְּׁרֵי שָׁמָיִם, וְדַּנְּלֵינוּ כֵּלּוֹת
בְּאַיְלוֹת, אֵין אֲנַחְנוּ מַסְפִּיקִים, לְהוֹדוֹת לְךְּ יהוֹה אֱלֹהֵינוּ
וַאלֹהֵי אֲלְפִים וְרַבֵּי רְבָבוֹת פְּעָמִים, הַמּוֹבוֹת שֵּׁעְשִׁיתָ עם
אֲלְפֵי אֲלְפִים וְרָבֵּי רְבָבוֹת פְּעָמִים, הַמּוֹבוֹת שֵּׁעְשִׁיתָ עם
אֲלְפֵי וְעִפְּנוּ, מִמְצְרֵים נְּאֵלְתָנוּ יהוֹה אֱלֹהֵינוּ, וּמִבֶּית
הְצַלְתְנוּ, וּמִדֶּבֶר מִלַּמְתְנוּ,

NISHMAT

The breath of every living being shall bless Your name, Lord our God; the spirit of all flesh shall glorify and exalt Your remembrance our King. From eternity to eternity You are God. Besides You we have no king who redeems and saves, delivers and rescues, sustains and shows mercy in all times of trouble and stress. We have no King but You.

You are God of the first and God of the last, God of all creatures, Lord of all generations endlessly praised who rules His world with kindness and His creatures with mercy. The Lord neither slumbers nor sleeps. He wakens those who sleep and those who slumber; He gives speech to the speechless and sets the captives free. He supports those who fall and raises up those who are bowed down. To You alone we give thanks. Were our mouths filled with song as the sea, and our tongues full of praise as the crashing waves; were our lips full of adoration as the boundless sky, and our eyes sparkling like the sun or the moon; were our hands spread out in prayer like eagle's wings and our feet as swift as deer, we would still not know how to thank You and bless Your name, Lord our God and God of our fathers, for one thousandth of the countless favors which You have conferred on our fathers and on us. You redeemed us from Egypt, Lord our God, and released us from slavery. You nourished us in hunger and provided us with plenty. You rescued us from the sword, saved us from pestilence, and freed us from sore and lasting sickness. Until now Your mercy has sustained us, and Your

וּמֵחַלָים רָעִים וָנָאֲבָנִים דּלִּיתָנוּ: עַד הָה עֲזָרוּנוּ רַחֲבֶיךּ, וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסָדִידְ וְאַל תִּמְשׁנוּ יחוח אֶלהֵינוּ לָנֶצַח. עַל בון אַבַרִים שֵׁפִּלַּנִתְ בָּנוּ, וִרוּחַ וּנִשְּׁטֶח שֶׁנְּפַחְתְּ בְּאַפֵּינוּ, וּלָשוֹן אֲשֶׁר שַּׂמְתָּ בִּפִינוּ, הֵן הַם יוֹדוּ וִיבְרָבוּ וִישַּבְּחוּ וִיפָּאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמִּדְ מַלְבֵנוּ, כִּי כָל פָּה לְד יוֹדָה, וְכָל לָשׁוֹן לְד תִשְּׁבַע, וְכָל בֶּרֶךְ לִדְ תִבְרַע, וְבָל קוֹמָה לְפָנֶיךְ תִשְּׁתַחֲנֶה, וְכָל לְבָבוֹת יִירָאוּדְ, וְבָל כֶּרֶב וּכְלַיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְּׁטֶדְ. כַּדְּבָר שֶׁבְּתוּב, בָּל עַצְמוֹתֵי תֹּאמַרָנָה יהוה מִי כָמוֹדְ. מַצִּיל עָנִי מֵחְזָק מִמֶּנוּ, וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגּוְלוֹ: מִי יִדְמֶה לַּךְ, וּמִי יִשְׁנֶה לַךְ וּמִי יַצַרֶד לַד: הָאֵל הַנָּדוֹל הַנִּבוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עָלְיוֹן לְנֵה אָמִים וָאָרֶץ: נְהַלֶּלְד וּנְשַׁבַּחְד וּנְפָאָרְד וּנְבָרֵד אָת־שֵׁם קָרָשֶׁרָ. בָּאָמוּר, לְדִוד, בָּוְרִנִי נַפְּשִׁי אָת יהוה, וְכָל קְרַבִי אָת שֵׁם קַדְשוֹ:

רָאֵל בְּתַעֲצָמוֹת עָזֶך, הַנְּדוֹל בִּרְבוֹד שְּׁטֶדְ. הַנְּבוֹר לָנֶצֵח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתִיךְ. הַפֶּּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּפֵא רָם וְנִשְּׂא:

שוֹבֵן עַד, מָרוֹם וְקָדוֹש שְׁמוֹ: וְכָתוּב, רַנְּגוּ צַדִּיקִים בַּיהוה, לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה. בְּפִּי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל. וּבְדִבְרִי צַדִּיקִים תִּתְבָּרֵך. וּבִלְשׁוֹן חֲסִיִדִים תִּתְרוֹמָם. וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְכַּדְשׁ: kindness has not abandoned us; may You, Lord our God, never forsake us. Therefore, the limbs which You formed in us, the breath and soul which You breathed into our nostrils, and the tongue which You placed in our mouths, shall all thank and bless, glorify, extol, honor, hallow and proclaim Your name, our King. For every mouth shall praise You; every tongue shall vow allegiance to You; every knee shall bend to You, and every person will bow before You. All hearts will fear You and all of our innermost parts will sing to Your name, as it is written: "All my bones shall say: O Lord, who is like You? You save the poor man from those who are stronger, the poor and needy from those who rob him." Who is like You, who is equal to You, who can be compared to You, great, mighty and revered God, supreme God, Master of heaven and earth? We will praise, adore, glorify You and bless Your holy name, as it is said by David in the psalm: "Bless the Lord, O my soul, and let my whole being bless His holy name."

God is mighty in His power, great in the glory of His name, mighty forever and revered for His awe-inspiring deeds. The King is seated on a high and lofty throne.

He abides forever, exalted and holy is His name. It is written: "Rejoice in the Lord, you righteous, for it is fitting for the upright to give praise." By the mouth of the upright shall You be praised; by the words of the righteous shall You be blessed; by the tongue of the pious shall You be extolled; and among the holy shall You be sanctified.

וּבְמַקְהַלוֹת רַבְבוֹת עַמְּך בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּרַנְּה יִתְפָּאַר שִׁמְךּ מַלְבֵנוּ, בְּכָל הוֹר וְדוֹר, שֶׁבֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים, לְפָנֶיךְ יהוה אֱלהֵינוּ, וֵאלהֵי אֲבוֹתִינוּ, לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַבְּחַ לְפָּאֵר לְרוֹמֵם לְהַהֵּר לְבָרָךְ לְעַלֵּה וּלְכַלֵּם, עַל כָּל דִּבְרֵי שִירוֹת וְתִשְּׁבְּחוֹת דְּוֹך בָּן יִשֵּׁי עַבְּדְּךְ מְשִׁיחֶך:

יִּשְּׁתַבַּח שִׁמְדְ לָעַד מַלְבֵּנוּ, הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַנְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ בַּשְּׁמֵים וּבָאָרֶץ. כִּי לְדְ נָאָה, יהוה אֱלֹהִינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתִינוּ: שִׁיר וּשְּׁבָחָה, הַלֵּל וְזִמְרָה, עוֹ וּמֶמְשְׁלָה, נֶצַח, וְּדְלָה וּנְבוּרַה, תְּהִלָּה וְתִפְּאֶרֶת, קְדָשְׁה וּמַלְכוּת. בְּרָכוֹת וְהוֹדְאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

Over the fourth cup of wine:

בָּרוּךְ אַתָּה יהוה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי הַנְּפֶּן:

After the fourth cup:

בָרוּך אַתָּה יהוה אָלהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלֶם עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֵּפֵן.

וְעֵל תְנוּבַת הַשְּּׂדָה, וְעַל אֶרֶץ הֶמְדָּה מּוֹבָה וּיְרְהָבָה, שֶּׁרְצִּיתְ וְהִנְּחַלְּתָ לַאֲבוֹתִינוּ, לָאָכוֹל מִפּּרְיָה וְלִשְּׁבּוֹעַ מִמּוּבָה. רַחֵם נָא יהוה אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַפֶּּך, וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶך, וְעַל צִּיּוֹן מִשְׂבֵּן כְּבוֹדֶך, וְעַל מִוְבְּחֶךְ וְעַל הֵיכָלֶךְ. וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בִּמְהַרָה בְיָמֵינוּ, In the assemblies of the multitudes of Your people, the house of Israel, with ringing song shall Your name, our King, be glorified in every generation; for this is the duty of every creature towards You, Lord our God and God of our fathers, to thank, praise, extol glorify, exalt, honor, bless and adore You, even beyond all the songs and praises of David, son of Jesse, Your anointed servant.

Praised be Your name forever, our King, great and holy God and King, in heaven and on earth. For to You, Lord our God and God of our fathers, belong song and praise, hymn and psalm, strength and dominion, victory, greatness and might, renown and glory, holiness and sovereignty, blessing and thanks, from now and forever. Blessed are You, O Lord, God and King, exalted through praises, Lord of wonders, who chooses songs of praise, King, God, the life-giver of the universe.

Over the fourth cup of wine:

Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who creates the fruit of the vine.

After the fourth cup:

Blessed are You, Lord our God, King of the Universe, for the vine and the fruit of the vine and for the produce of the field, for the pleasant, good and spacious land which You granted to our fathers as an inheritance to eat of its fruit and enjoy its good gifts. Have mercy, Lord our God, on Israel Your people, on Jerusalem Your city, on Zion the seat of Your glory, on Your altar and on Your Temple. Rebuild the holy city of Jerusalem speedily in our days.

וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָה, וְשַּׁמְחֵנוּ בְּבְנְיָנָה וְנֹאכַל מִפּּרְיָה וְנִשְּׁבֵּע מִפּוּבָה, וּנְבָרֶרְךְ עָלֶיהָ בִּקְרָשָׁה וּבְמָהְרָה (בשבת: וּרְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ בְּיוֹם הַשֵּׁבֶּת הַזֶּה.) וְשַׂמְּחֲנוּ בְּיוֹם חַג הַמַּצוֹת הַזֶּה. כִּי אַתְּה יהוה מוֹב וּמֵמִיב לַכֹּל, וְנוֹדֶה לְּךְ עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרִי הַנְּפֶּן. בְּרוּךְ אַתָּה יהוה, עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרִי הַנְּפֶּן:

ּוֹבגַת

חֲסֵל סִדּוּר פֶּסֵח כְּהִלְּכָתוֹ, כְּכָל מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקְּתוֹ. כַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסַדֵּר אוֹתוֹ, כֵּן נִזְכֶּה לַעֲשׁוֹתוֹ. זָךְ שׁוֹכֵן מְעוֹנָה, קוֹמֵם קְהַל עֲדַת מִי מָנָה. בְּקְרוֹב נַהֵל נִמְעֵי כַנְּה, פְּדוּיִם לְצִיּוֹן בְּרָנָה.

לְשָׁנְה הַבָּאָה בִּירוּשָּׁלְיִם:

ספירת העומר

On the second night of Pesach the following is said:
דְּנְנִי מוּכָן וּמְזָמָן לְכַיֵּם מִצְּוַת עֲשֵׂה שֶׁל סְפִּירַת הָעְּמֶר כְּמוֹ
שֶּׁבְּתוֹב בַּתּוֹרָה: וּסְפַּרְתֶּם לְכֶם מִמְּחֲרֵת הַשַּׁבְּת מִיוֹם הֲבִיאֲכֶם
שֶׁבְע שֵׁבְע שֵׁבְע שֵׁבְע שִׁבְעוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה: עַד מִמְּחְרֵת
הַשֵּׁבְת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדְשָׁה
לַיִי:

בָרוּך אַתָּה יְיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קּדְשְׁנוּ בְּמִצְוֹתִיו וְצִוְּנֵוּ עַל סְפִירַת הָעְמֶר. הַיּוֹם יוֹם אֶחָר לְעְמֶר. Bring us into its midst and gladden us with restoration of our land that we may we eat of its fruit and enjoy its good gifts; and bless You for it in holiness and purity. (Be pleased to strengthen us on this Sabbath day and) may we rejoice on this Festival of Unleavened Bread. For You, O Lord, are good and do good to all; and we thank You for the land and the fruit of the vine. Blessed are You, O Lord, for the land and the fruit of the vine.

CLOSING PRAYER

The Seder has been completed according to rule, complete in every detail, custom and law. Just as it has been granted us to arrange it, so may we be granted to perform it in the future. O Pure One who dwells on high, make us once again a people without number. Speedily guide the plants of your vineyard, redeemed into Zion with joyful song.

NEXT YEAR IN JERUSALEM! COUNTING THE OMER

On the second night of Pesach the following is said:

I am ready and prepared to fulfill the positive commandment to count the Omer, as it is written in the Torah: And you are to count from after the Sabbath until the day you bring the Omer offering that is waved; seven complete weeks are to be counted. Until after the seventh Sabbath fifty days are to be counted, and then bring a new meal-offering to God.

Blessed are You, Lord our God, King of the universe, who sanctified us with His commandments and commanded us to count the Omer. Today is Day 1 of the Omer.

וּבְבֵן ״וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה״.

The following poem is recited on the first night of Pesach.

אָז רוֹב נִפִּים הִפְּלֵאתָ בַּלַּיְלָה, בְּרֹאשׁ אַשְּׁמוּרוֹת זֶה הַלַּיְלָה, וֵּר צֶדֶק נִצַּחְתוֹ כְּנֶחֶלֵק לוֹ לַיְלָה, וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה. דַּנְתָ מֶלֶךְ וְּרָר בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה, הִפְּחַרְתָּ אֲרַמִּי בְּאֶמֶשׁ לַיְלָה,

וַיָּשֵׁר יִשְּׂרָאֵל לְמַלְאָך וַיּוּכַל לוֹ לֵיְלָה, וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה. זֶרֵע בְּכוֹרֵי פַּתְרוֹם מָחַצְּתָּ בַּחֲצִי הַלַּיְלָה, חֵילָם לֹא מָצְאוּ בְּקוּמָם בַּלַּיְלָה, מִיסַת נְגִיד חֲרֹשֶׁת סִלִּיתָ בְכוֹכְבֵי לַיְלָה, וַיְהִי בַּחַצִּי הַלַּיִלָה.

יָעֵץ מְחָרֵף לְנוֹפֵף אִוּוּי, הוֹבַשְּׁהָ פְּגָרָיו בַּלַּיְלָה, כְּרַע בֵּל וּמַצְּבוּ בְּאִישׁוֹן לַיְלָה, לְאִישׁ חֲמוּרוֹת נִגְלָה רָז חֲזוֹת לַיְלָה, וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה.

מִשְׂתֵבֵר בִּרְלֵי לְדָשׁ נָהֶרֵג בּוֹ בַּלַיְלָה, נוֹשֵׁע מִבּוֹר אֲרְיוֹת פּוֹתֵר בִּעֲתוּתֵי לַיְלָה. שִּׂנְאָה נָמֵר אֲנָגִי וְכָתַב סְפָּרִים לַיְלָה, וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה.

עוֹרַרְהָ נִצְּחֲךְ עָלָיו בְּנֶדֶר שְׁנַת לַיְלָה, פּוּרָה תִּדְרוֹךְ לְשׁוֹמֵר מַה מִּלַיְלָה, צָרַח כַּשֹּׁמֵר וְשָׁח אָתָא בֹקֶר וְנֵם לַיְלָה, וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיִלָה.

קָרֵב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה, רָם הוֹדַע כִּי לְךְּ הֵיוֹם אַף לְךְ הַלַּיְלָה, שׁוֹמְרִים הַפְּקֵר לְעִירְךְ כָּל הַיוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, תָאִיר בְּאוֹר יוֹם חֶשְּׁכַּת לַיְלָה, וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה:

IT HAPPENED AT MIDNIGHT

The following poem is recited on the first night of Pesach.

Then You revealed manifold wonders at night, In the early watches of this Passover night; You caused Abraham the righteous convert to prevail at night; it happened at midnight.

You judged the king of Grar with a dream at night; You struck the Aramean with terror at night; Israel struggled with an angel and prevailed at night; it happened at midnight.

You smote Egypt's firstborn at midnight; They found not their youthful force when they rose at night;

You routed the prince of Haroshet through the stars at night; it happened at midnight.

The armies of Sanherib You shamed at night;
The god of Babylon trembled in the depths of night;
To beloved Daniel the secret vision was revealed at night;
It happened at midnight.

The one who drank from the holy vessels was slain that same night;

Daniel was rescued from the lions' den at night; Haman the Agagite, full of hate wrote edicts in the night; it happened at midnight.

Bring closer that day which is without night; Make known Most High, that Yours is day and night; Station watchmen about Your city day and night; Make bright as daylight the darkness of night; may it happen at midnight.

וּלְבֵן ״וַאֲמַרְתָּם זָבַח פָּסַח״.

The following poem is recited on the second night of Pesach.

אֹמֶץ גְּבוּרוֹתֶיךְ הִפְּלֵאתָ בַּפֶּסֵח, בְּרֹאשׁ כָּל מוֹעֲדוֹת נִשֵּׂאתְ פֶּסֵח, גִּלִּיתָ לָאֶזְרָחִי חֲצוֹת לֵיל פֶּסֵח, וַאֲמֵּוְרָתֶם זֶבַח פָּסַח. דְּלָתִיו דְפַּלְתְּ בְּחֹם הַיּוֹם בַּפֶּסֵח, הִסְעִיד נוֹצְצִים עָגוֹת מֵצוֹת בַּפֶּסַח, וְאֶל הַבְּלָר רָץ זֵכֶר לְשׁוֹר עֵרֶךְ פֶּסַח, וַאֲמַרְתָּם זֶבַח פֵּסַח.

זְעַמוּ סְדוֹמִים וְלֹהֲמוּ בָּאֵשׁ בַּפֶּסַח, חֻלַּץ לוֹט מֵהֶם, וּמַצוֹת אָפָּה בְּקֵץ פֶּסַח, טִאמֵאתָ אַדְמַת מֹף וְנֹף בְּעָבְרְדְ בַּפֶּסַח, וַאְּמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח.

יָה, רֹאשׁ כָּל אוֹן מָחַצְתָּ בְּלֵיל שִׁמוּר פֶּסֵח, כַּבִּיר, עַל בֵּן בְּכוֹר פָּסַחְתָּ בְּדֵם פֶּסַח, לְבִלְתִּי תֵת מַשְּׁחִית לָבֹא בִפְּתָחֵי בַּפֶּסַח, וַאֲמֵרְתָּם וֶבַח פֶּסַח.

מְסֶגֶרֶת סָגְּרָה בְּעִתּוֹתֵי פֶּסֵח, נִשְּׁמְדָה מִדְיָן בִּצְלִיל שְּׁעוֹרֵי עֹמֶר פֶּסֵח, שֹׁרְפוּ מִשְּׁמֵנֵּי פּוּל וְלוּד בִּיקַד יְקוֹד פָּסַח, וַאֲּמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסֵח.

עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב לַעֲמוֹד, עַד נָּעָה עוֹנַת פֶּסַח, פַּס יָד כְּתְבָה לְקַעֲקֵעַ צוּל בַּפֶּסַח, צָפֹה הַצָּפִית עָרוֹךְ הַשֶּׁלְחָן, בַּפֶּסַח, וַאֲמֵרִתֵּם זֶבַח פֶּסַח.

לָהָל פִּנְּטָה הֲדַפָּה צוֹם לְשֵׁלֵשׁ בַּפֶּסֵח, רֹאשׁ מִבֵּית רָשָׁע מְחַצְּתְּ בְּעֵץ חֲמִשִּׁים בַּפֶּסַח, שְׁתֵּי אֵלֶה רָגַע, תְּבִיא לְעוּצִית בַּפֶּסַח, תָעוֹז יָדְד וְתָרוּם יְמִינְדְ, כְּלֵיל הִתְלַדִּשׁ חֵג פֶּסַח, וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח.

AND SAY, THIS IS THE PASSOVER SACRIFICE

The following poem is recited on the second night of Pesach.

You showed Your wondrous powers on Passover; Above all festivals You exalted Passover; You revealed to Abraham the miracles of Passover; And say, this is the Passover sacrifice.

You knocked on Abraham's door at noon on Passover; Lot was rescued from them and baked matzot on Passover;

You swept the land of Egypt as You passed through on Passover;

And say, this is the Passover sacrifice.

Lord, You smote every firstborn on Passover; Yet You passed over Your firstborn on Passover; Not allowing the destroyer to enter my portals; And say, this is the Passover sacrifice.

The walled city of Jericho was taken on Passover; Midian was brought low by a barley cake on Passover; The princes of Pul and Lud were destroyed by fire on Passover;

And say, this is the Passover sacrifice.

Esther called for a three-day fast on Passover; The head of a house of evil You hanged on Passover; Your hand will be strong, Your right arm upraised as on the night of Passover;

And say, this is the Passover sacrifice.

בִּי לוֹ נָאֶה, בִּי לוֹ יָאֶה.

אַדיר בִּמְלוּכָה, בָּחוּר כַּהֲלְכָה, וְּדוּדִיוּ יֹאִמְרוּ לוֹ: לְדְ וּלְדְ, לְדְ כִּי לְדְ, לְדְ אַף לְדְ, לְדְ יהוּה הַמַּמְלְכָה. כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאָה.

דָגוּל בִּמְלוּכָה, הָדוּר כַּהֲלָכָה, וְתִיקִיו יֹאמְרוּ לוֹ: לְדְ וּלְדְ, לְדְ כִּי לְדְ, לְדְ אַף לְדְ, לְדְ יהוה הַמַּמְלָכָה. כִּי לוֹ נָאָה, כִּי לוֹ יָאָה.

זַכַּאי בִּמְלוּכָה, חָסִין כַּהֲלָכָה, מַפְּסְרֵיו יֹאמְרוּ לוֹ: לְדְּ וּלְדְ, לְדְ כִּי לְדְ, לְדְ אַף לְדְ, לְדְ יהוה הַמַּמְלָכָה. כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאֶה.

יָחִיד בִּמְלוּכָה, כַּבִּיר כַּהַלֶּכָה, לִמּוּדִיו יֹאמְרוּ לוֹ: לְדְ וּלְדְ, לְדְ כִּי לְדְ, לְדְ אַף לְדְ, לְדְ יהוה הַמַּמְלָכָה. כִּי לוֹ נָאָה, כִּי לוֹ יָאָה.

מושל בּמְלוּכָה, נוֹרָא כַּהֲלָכָה, סְבִיבִיו יֹאמְרוּ לוֹ: לְדְ וּלְדְ, לְדְ כִּי לְדְ, לְדְ אַף לְדְ, לְדְ יהוה הַמַּמְלָכָה. כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאֶה.

עָנָו בִּמְלוּכָה, פּוֹדֶה כַּהֲלָכָה, צַּדִּיקִיו יֹאמְרוּ לוֹ: לְדְ וּלְדְ, לְדְ כִּי לְדְ, לְדְ אַף לְדְ, לְדְ יהוה הַמַּמְלָכָה. כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאֶה.

PRAISE BECOMES HIM

He is almighty in His kingdom, chosen as of right; Legions of angels proclaim to Him, "To You and only to You";

Yours and only Yours is glorious sovereignty; Praise becomes Him. It shall become Him.

First in kingship, most glorious; His counselors sing to Him: "To You and only to You, Yours and only Yours is glorious sovereignty; Praise becomes Him. It shall become Him.

Pure in His kingship, most powerful; His hosts sing to Him, "To You and only to You, Yours and only Yours is glorious sovereignty; Praise becomes Him. It shall become Him.

Singular in kingship, mightiest; His disciples sing to Him, "To You and only to You, Yours and only Yours is glorious sovereignty Praise becomes Him. It shall become Him.

Exalted in His rule, awe inspiring; His adoring ones sing to Him, "To You and only to You, Yours and only Yours is glorious sovereignty; Praise becomes Him. It shall become Him.

Humble in His kingship, redeeming us by right; His upright sing to Him, "To You and only to You, Yours and only Your, glorious sovereignty; Praise becomes Him. It shall become Him. קְּהוֹשׁ בִּמְלוּכָה, רַחוּם כַּהֲלֶכָה, שִּׁנְאַנְּיו יֹאמְרוּ לוֹ: לְדְ וּלְדְ, לְדְ כִּי לְדְ, לְדְ אַף לְדְ, לְדְ יהוה הַמַּמְלְכָה. כִּי לוֹ נָאָה, כִּי לוֹ יָאָה.

תַּקִּיף בִּמְלוּכָה, תּוֹמֵךְ כַּהֲלֶכָה, תְּמִימִיו יֹאמְרוּ לוֹ: לְדְ וּלְדְ, לְדְ כִּי לְדְ, לְדְ אַף לְדְ, לְדְ יהוה הַמַּמְלְכָה. כִּי לוֹ נָאָה, כִּי לוֹ יָאָה. Most holy in kingship, most merciful by right; The multitudes sing to Him, "To You and only to You, Yours and only Yours is glorious sovereignty; Praise becomes Him. It shall become Him.

Powerful in kingship, supportive as of right; His who are perfect sing to Him, "To You and only to You, Yours and only Yours is glorious sovereignty; Praise becomes Him. It shall become Him.

אַדיר הוא

אַדִּיר הוּא, יִבְנָה בִיתוֹ בְּקְרוֹב, בִּמְהַרֶּה בִּמְהַרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב. אֵל בְּנָה, בְּנָה בִיתְדְּ בְּקְרוֹב.

בְּחוּר הוּא, נְּדוֹל הוּא, דְגוּל הוּא, יִבְנָה בֵיתוֹ בְּקְרוֹב, בִּמְהֵרָה בִּמְהֵרָה, בְּיָמֵינוּ בְקְרוֹב. אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בִיתִך בִּקְרוֹב.

הָדוּר הוּא, וָתִיק הוּא, זַכַּאי הוּא, חְסִיד הוּא, יִבְגָה בֵּיתוֹ בְּקְרוֹב, בִּמְהַרָה בִּמְהֵרָה, בְּיָמֵינוּ בְקְרוֹב. אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵיתְךְ בְּקְרוֹב.

מָהוֹר הוּא, יָחִיד הוּא, כַּבִּיר הוּא, לְמוּד הוּא, מֶלֶךְ הוּא, נוֹרָא הוּא, סַוִּּיב הוּא, עוֹוּז הוּא, פּוֹדָה הוּא, צַדִּיק הוּא, יִבְנֶה בִיתוֹ בְּקְרוֹב, בִּמְהֵרָה בִּמְהֵרָה, בְּיָמֵינוּ בְקְרוֹב. אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנָה בִיתִךְ בְּקְרוֹב.

קרוש הוא, רחום הוא, שַׁדֵּי הוא, תַּקִּיף הוּא, יִבְנָה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב, בִּמְהֵרָה בִּמְהֵרָה, בְּיָמֵינוּ בְקַרוֹב. אֵל בְּנַה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵיתְךְ בְּקָרוֹב.

HE IS MOST MIGHTY

He is most mighty,
May He build His house soon!
Lord, build Your temple speedily.

Chosen, great and exalted He is, May He build His house soon! Lord, build Your temple speedily.

Most honored and pure He is, May He build His house soon! Lord, build Your temple speedily.

Righteous, faultless, singular He is, May He build His house soon! Lord, build Your temple speedily.

All powerful, all ruling He is, May He build His house soon! Lord, build Your temple speedily.

Most glorious, eternal of strength, May He build His house soon! Lord, build Your temple speedily.

Redeemer, righteous, holy, May He build His house soon! Lord, build Your temple speedily.

Compassionate, omnipotent, May He build His house soon! Lord, build Your temple speedily.

אֶחֶד מִי יוֹדַעַ?

אָחָר מִי יוֹדַעַ? אָחָר אָנִי יוֹדַעַ: אֶחָר אֶלֹהֵינוּ שֶּבַּשְּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שְׁנַיִם מִי יוֹדֵעַ? שְׁנַיִם אֲנִי יוֹדֵע: שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית, אֶחְר אֱלֹהִינוּ שֶׁבַּשְּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שְׁלשָׁה מִי יוֹדֵעַ? שְׁלשָׁה אֲנִי יוֹדַעַ: שְׁלשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית, אֶחָר אֶלהִינוּ שֶׁבַשְּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

אַרְבַּע מִי יוֹדַעַ? אַרְבַּע אֲנִי יוֹדַעַ: אַרְבַּע אִמְּהוֹת, שְּׁלֹשְׁה אָבוֹת, שְׁנִי לְחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשְּׁמֵיִם וּבָאָרֶץ.

חֲמִשָּׁה מִי יוֹדֵעַ? חֲמִשָּׁה אֲנִי יוֹדַעַ: חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִפְּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית, אֶחָר אֶלֹהִינוּ שָּׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שִׁשֶּׁה מִי יוֹדֵעַ? שִׁשָּׁה אֲנִי יוֹדֵעַ: שִׁשְּׁה סִרְרֵי מִשְּׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנִי לָחוֹת הַבָּרִית, אֶחָד אֱלֹהִינוּ שֶׁבַּשְּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

ECHAD MI YODEA—WHO KNOWS ONE?

Who knows one? I know one!
One is our God in the heaven and earth.

Who knows two? I know two!
Two tablets of the covenant.
One is our God in the heaven and earth.

Who knows three? I know three! Three patriarchs. Two tablets of the covenant. One is our God in the heaven and earth.

Who knows four? I know four! Four matriarchs. Three patriarchs. Two tablets of the covenant. One is our God in the heaven and earth.

Who knows five? I know five! Five books of Torah. Four matriarchs. Three patriarchs. Two tablets of the covenant. One is our God in the heaven and earth.

Who knows six? I know six! Six orders of Mishnah. Five books of Torah. Four matriarchs. Three patriarchs. Two tablets of the covenant. One is our God in the heaven and earth.

שָּבְעָה מִי יוֹדֵעַ? שִּבְעָה אֲנִי יוֹדֵעַ: שִּבְעָה יְמֵי שֵּבַּתָּא, שִׁשְּׁה סִדְרֵי מִשְּׁנָה, חֲמִשְּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמְּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֲלֹהֵינוּ שֶׁבַּשְּׁמֵיִם וּבָאָרֶץ.

שְׁמוֹנָה מִי יוֹדֵעַ? שְּׁמוֹנָה אֲנִי יוֹדֵע: שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשְּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנִי לֻחוֹת הַבְּרִית, אֶחָר אֶלֹהִינוּ שֶׁבַשְּׁמֵיִם וּבָאָרֶץ.

תִּשְּׁעָה מִי יוֹדֵעַ? תִּשְׁעָה אֲנִי יוֹדֵעַ: תִּשְׁעָה יַּרְחֵי לֵּדָה, שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא, שִׁשְּׁה סִרְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמְּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנִי לָחוֹת הַבְּרִית, אֶחָר אֶלהֵינוּ שֶׁבַּשְּׁמֵיִם וּבָאָרֶץ.

עֲשָׂרָה מִי יוֹדֵעַ? עֲשָׂרָה אֲנִי יוֹדֵעַ: עֲשָׂרָה דִבְּרֵיָא, תִּשְּׁעְה יַרְחֵי לֵדָה, שְּׁמוּנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא, שִׁשְּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אֵרְבַּע אִמְּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנִי לָחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֶלֹהֵינוּ שֶׁבַּשְּׁמֵיִם וּבָאָרֶץ. Who knows seven? I know seven! Seven days of the week. Six orders of Mishnah. Five books of Torah. Four matriarchs. Three patriarchs. Two tablets of the covenant. One is our God in the heaven and earth.

Who knows eight? I know eight! Eight days to circumcision. Seven days of the week. Six orders of Mishnah. Five books of Torah. Four matriarchs. Three patriarchs. Two tablets of the covenant. One is our God in the heaven and earth.

Who knows nine? I know nine! Nine months of childbearing. Eight days to circumcision. Seven days of the week. Six orders of Mishnah. Five books of Torah. Four matriarchs. Three patriarchs. Two tablets of the covenant. One is our God in the heaven and earth.

Who knows ten? I know ten! Ten divine commandments. Nine months of childbearing. Eight days to circumcision. Seven days of the week. Six orders of Mishnah. Five books of Torah. Four matriarchs. Three patriarchs. Two tablets of the covenant. One is our God in the heaven and earth.

אַחַר עָשָּׂר מִי יוֹדֵעַ? אַחַר עָשָּׂר אֲנִי יוֹדַעַ: אַחַר עָשָּׂר מִּי יוֹדַעַ: אַחַר עָשָּׂר יְמֵי מַּוֹבְי, מְשְׁרָה רְבְּרָיָא, תִּשְׁעָה יַרְחִי לֵּדְה, שְׁמִוּנְה יְמֵי שֵׁבַּתָּא, שִׁשְּׁה סִרְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשְׁה מִילְה, שִׁרְבַע אִפְּהוֹת, שְׁלִשְׁה אָבוֹת, שְׁנִי לְחוֹת חִיּבְשִׁי תוֹרָה, אֵרְבַע אִפְּהוֹת, שְׁלִשְׁה אָבוֹת, שְׁנִי לְחוֹת הַבְּרִית, אֶחָר אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַשְּׁמֵיִם וּבְאָרֶץ.

שְׁנִים עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ? שְׁנִים עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁנִים עָשְׂר שְׁנִים עָשְׂר שְׁנִים עָשְׂר מִיֹבְיָא, עֲשָׂרה דְבְּרַיָא, תִּשְׁנְה יִבְיּי, שִׁבְּעָה יְמֵי שֵׁבַּתָּא, שִׁשְּׁה יַבִי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שֵׁבַּתָּא, שִׁשְּׁה פִּרְנֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמְּהוֹת, שְׁלִשְׁה אָבוֹת, שְׁנִי לָחוֹת הַבְּרִית, אֶחָר אֶלֹהֵינוּ שֶׁבַּשְּׁמֵיִם יְּבְּאָרֶץ.

שְּלשָׁה עָשָּׁר מִי יוֹדֵעַ? שְּלשָׁה עָשָּׁר אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁלשָׁה עָשָּׂר אֲנִים עָשָּׁר שִׁבְּטַיָּא, אַחַד עָשָּׂר כּוֹכְבַיָּא, עֲשָׂר בִּוֹרְנִא, תִּשְׁנִה יִבִי מִילָה, עֲשָׂרה דִבְּרֵיָא, תִּשְׁעָה יִרְחֵי לֵדְה, שְׁמוֹנְה יְמֵי מִילְה, שִׁבְּתָא, שִׁשְּׁה סִדְרֵי מִשְׁנְה, חֲמִשְּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִפְּהוֹת, שְׁלשָׁה אָבוֹת, שְׁנִי לֻחוֹת הַבְּרִית, אֶּרְבַּע אִפְּהוֹת, שְׁלשָׁה אָבוֹת, שְׁנִי לֻחוֹת הַבְּרִית, אֶחָר אֶלהִינוּ שֶׁבַשְּׁמִים וּבָאָרֶץ.

Who knows eleven? I know eleven! Eleven stars (in Joseph's dream). Ten divine commandments. Nine months of childbearing. Eight days to circumcision. Seven days of the week. Six orders of Mishnah. Five books of Torah. Four matriarchs. Three patriarchs. Two tablets of the covenant. One is our God in the heaven and earth.

Who knows twelve? I know twelve! Twelve tribes of Israel. Eleven stars (in Joseph's dream). Ten divine commandments. Nine months of childbearing. Eight days to circumcision. Seven days of the week. Six orders of Mishnah. Five books of Torah. Four matriarchs. Three patriarchs. Two tablets of the covenant. One is our God in the heaven and earth.

Who knows thirteen? I know thirteen! Thirteen attributes. Twelve tribes of Israel. Eleven stars (in Joseph's dream). Ten divine commandments. Nine months of childbearing. Eight days to circumcision. Seven days of the week. Six orders of Mishnah. Five books of Torah. Four matriarchs. Three patriarchs. Two tablets of the covenant. One is our God in the heaven and earth.

חַר גַּרְיָא, חַר גַּרְיָא

דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חַד גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא.

וְאָתָא שׁוּנְרָא, וְאָכְלָה לְנַדְיָא, דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חַר נַּדְיָא, חַר נַּדְיָא.

וְאָתָא כַלְבָּא, וְנָשֵׁך לְשׁוּנְרָא, דְאָכְלָה לְגַדְיָא, דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חַד גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא.

וְאָתָא חוּמְרָא, וְהִכָּה לְכַלְבָּא, דְנָשֵׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְאָבְלָה לְנַדְיָא, דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזִי, חַד נַּדְיָא, חַד נַּדְיָא.

וְאָתָא נוּרָא, וְשָּׁרַף לְחוּמְרָא, דְהַבָּה לְכַלְבָּא, דְּנָשֵׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְאָכְלָה לְנִדְיָא, דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חַד נַּדְיָא, חַד נַּדְיָא.

וְאָתָא מֵיָּא, וְכָבָה לְנוּרָא, דְשָּׁרַף לְחוּמְרָא, דְהַבָּה לְכַלְבָּא, דְנָשֵׁך לְשׁוּנְרָא, דְאָכְלָה לְנַדְיָא, דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חַד נַּדְיָא, חַד נַּדְיָא.

וְאָתָא תוֹרָא, וְשָּׁתָא לְמֵיָּא, דְּכָבָה לְנוּרָא, דְשָּׁרַף לְחוּמְרָא, דְהַבָּה לְכַלְבָּא, דְּנָשֵׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְאָּכְלָה לְנַדְיָא, דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חֵד נַּדְיָא, חַד נַּדְיָא.

CHAD GADYA

One kid, one kid. Father bought for two zuzim. One kid, one kid.

A cat came and ate the kid which father bought for two zuzim. One kid, only one kid.

Then a dog bit the cat that ate the kid which father bought for two zuzim. One kid, only one kid.

Then a stick beat the dog that bit the cat that ate the kid which father bought for two zuzim. One kid, only one kid.

Then a fire burned the stick that beat the dog that bit the cat that ate the kid which father bought for two zuzim. One kid, only one kid.

Then water extinguished the fire that burned the stick that beat the dog that bit the cat that ate the kid which father bought for two zuzim. One kid, only one kid.

Then an ox drank the water that extinguished the fire that burned the stick that beat the dog that bit the cat that ate the kid which father bought for two zuzim. One kid, only one kid.

וְאָתָא הַשּׁוֹחֵט, וְשָּׁחֵט לְתוֹרָא, דְשָּׁתָא לְמֵיָא, דְּכָבָה לְנוּרָא, דְשָּׁרֵף לְחוּטְרָא, דְהִבָּה לְכַלְבָּא, דְנָשֵׁך לְשׁוּנְרָא, דְאָכְלָה לְנַדְיָא, דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזִי, חַד נַּדְיָא, חַד נַּדְיָא.

וְאָתָא מֵלְאַךְ הַפָּוֶת, וְשָּׁחֵמ לְשׁוֹחֵמ, דְשָּׁחֵמ לְתוֹרָא, דְשָּׁתָא לְמֵיָא, דְּכָבָה לְנוּרָא, דְשָּׁרֵף לְחוּמְרָא,דְהִכָּה לְכַלְבָּא, דְּנָשֵׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְאָכְלָה לְגַּדְיָא, דְזַבִּין אֵבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חַר נַּדְיָא, חַר נַּדְיָא.

וְאָתָא הַקָּרוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְשָׁחֵט לְמַלְאָךְ הַפָּּעָת, דְּשְּׁחַט לְתוֹרָא, דְשָׁתָא לְמַיָּא, דְּכָבָה לְנוּרָא, דְשָׂרַף לְחוּמְרָא, דְהַבָּה לְכַלְבָּא, דְנָשֵׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְאָרָלָה לְנַדְיָא, דְוַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּוֵי, חֵר נַּדְיָא, חַר נַּדְיָא. Then a slaughterer slew the ox that drank the water that extinguished the fire that burned the stick that beat the dog that bit the cat that ate the kid which father bought for two zuzim. One kid, only one kid.

Then the angel of death slew the slaughterer who slew the ox that drank the water that extinguished the fire that burned the stick that beat the dog that bit the cat that ate the kid which father bought for two zuzim. One kid, only one kid.

Then the Holy One, blessed be He slew the angel of death who slew the slaughterer that slew the ox that drank the water that extinguished the fire that burned the stick that beat the dog that bit the cat that ate the kid which father bought for two zuzim. One kid, only one kid.